

GYMNASIE- SKOLEN

19. SEPTEMBER 2017 • #8

TEMA
OM NED-
SKÆRINGER

MEDELSBLAD FOR GYMNASIESKOLERNES LÆRERFORENING

STORT FLERTAL
AF LÆRERNE:
**Kvaliteten i
undervisningen
er faldet**

LEDELSESEKSPERT:

Tillid nødvendigt for
at udvikle skoler

NY REFORM

Lærere fortæller
om den første tid

„FOR MIG HANDLER IDRÆT OM FÆLLESSKAB“

Louise Moll Hjort,
Idrætslærer,
Frederiksborg Gymnasium og HF

GIV DIN PASSION VIDERE

Der var engang, hvor faglig viden altid var bundet ind i bøger. Sådan er det ikke længere. Digitale medier har skabt nye veje til viden. Vi har hele verden inden for få klik. Sådan er virkeligheden både foran og bag katederet.

Gyldendal Gymnasieportaler afspejler et moderne mediebillende. Du får solidt fagligt indhold i et fleksibelt format, der giver dig frihed til at plukke og sammensætte undervisningen på din egen måde. Vi opdaterer løbende portalerne med aktuelle kilder og færdige forløb forankret i de nyeste reformer – så du kan fokusere på at dele din passion med næste generation.

Prøv Gyldendal Gymnasieportaler i fire uger. Besøg gymnasieportaler.gyldendal.dk

TID TIL INVESTERINGER

Et nyt finanslovsforslag fra regeringens hånd har set dagens lys og skal forhandles i løbet af efteråret. Nyt og nyt er måske så meget sagt, for overordnet set er linjen den samme, som den plejer: De rige skal have skattelettelser – enten direkte eller i form af tiltag, der kommer de højtlønnede til gode – mens man vil skære ned på velfærdsstaten og offentlige tilskud. Det hele forklædt og sminket.

Ikke mindst rammes uddannelse og forskning – ikke uventet med de tidligere udmeldte toprocentsbesparelser in mente. Alligevel kan det undre, at regeringen ikke vil slække på kursen. Tungerne siger, at det danske uddannelsessystem skal være i verdensklasse, for det er det – brainpower! – vi skal leve af fremadrettet (i øvrigt viser alle tendenser og fremtidsperspektiver, at uanset hvor meget politikere fra Trump til Dansk Folkeparti prøver at genoplive gamle industrier i den kortsigtede populismes navn, vil mange af de, primært håndværksmæssige, job, vi kender i dag, ikke eksistere om 10-15 år). Samtidig er regeringen ikke ked af at bryste sig af, hvor godt det efterhånden går for dansk økonomi. Hvorfor så blive ved med at have en le i hånden? Det hænger efterhånden ikke sammen.

Jeg er med på, at vi muligvis får en udfordring med færre unge til at forsørge de mange ældre de kommende årtier. Jeg er også med på, at vi skal kigge ordentligt på, hvad offentlige midler bruges til. Men for det første bliver befolkningen længere på arbejdsmarkedet, i takt med at sundheden forbedres, og den gennemsnitlige

levealder stiger. For det andet er det jo netop, når konjunkturerne i samfundet er gode, at man skal sikre investeringerne til det, der skal skaffe indtægterne i fremtiden. Jeg gentager lige, for en sikkerheds skyld, hvad det er: uddannelse, uddannelse og ikke mindst uddannelse!

Spørgsmålet er, om det går op for politikerne. Og i så tilfælde hvornår. Lige nu virker det, som om en del af dem ikke selv har fået tilstrækkelig uddannelse. Alternativt er det kynisk, pengepugende kalkulation fra bedrebemidledes side uden synderlig bekymring for fremtidens generationer. Det er værd at bemærke, at Danmark er dumpet ned på 10.-pladsen på lighedsbarometret, som nu toppes af Slovenien. Vores fattige har dog nok stadig bedre kår end mange andre steder, så den placering siger isoleret set ikke så meget – men hvad er fortsatte skattelettelser, som først og fremmest kommer den (skatteklunkende!) rigeste del af samfundet til gode, værd, hvis de på sigt betyder større social uro og endnu større opdelinger af samfundet, hvor kun de riges børn har mulighed for at opnå privilegier? Det er ikke sådan et samfund, jeg har lyst til at videregive til mine børn og børnebørn.

Du kan i øvrigt i dette nummer læse et tema om nedskæringerne konsekvenser for gymnasielærerne og formanden for Gymnasieskolernes Lærerforenings (GL) kommentar til dem i GL mener. Følg også GL's kampagne, Besparelser slukker drømme, på blandt andet sociale medier.

Morten Jest, chefredaktør

18 { **TEMA** }
 NEDSKÆRINGERNES
 KONSEKVENSER

- Lærere er ikke i tvivl: Nedsikringer giver dårligere undervisning
- Hf-lærer: Vi har ikke tid nok til de svage elever
- Nød lærer gymnasielærer at rette anderledes
- Det siger lærerne ...

Frederik, Lars og Lærke fortæller, hvordan de arbejder med den nye reform på Falkonergårdens Gymnasium.

”

*Tillid er ikke bare
at lade lærerne passe sig selv.*

- 3 LEDER
- 4 INDHOLD
- 6 REKTORER KRITISERER
UNDERSØGELSE AF LØFTEEVNE
- 10 KORT OM UDDANNELSESPOLITIK
- 12 SKABELSEN AF EN NY MÅDE
AT GÅ I GYMNASIET PÅ
- 17 KORT OM LØN & ANSÆTTELSE
- 18 TEMA: NEDSKÆRINGERNES
KONSEKVENSER
- 27 GL MENER
- 29 KORT OM UNDERVISNING
- 32 DET NORSKE CHOK ER VED
AT FORTAGE SIG
- 36 GYMNASIELIV
- 39 6 SPØRGSMÅL TIL ...
- 40 "TILLID GØR MENNESKER STØRRE"
- 45 KULTURHELIKOPTEREN
- 49 BREVKASSEN
- 50 KRONIK
- 55 MARKEDSPLADS
- 56 DISKUSSION
- 56 GL-E KURSUSNYT
- 58 ANMELDELSER

DANSK ERHVERV MÅLER LØFTEEVNE UD FRA ELEVENES:

- Folkeskolekarakterer fra 9. klasse
  - Socioøkonomiske baggrund (for eksempel forældrenes uddannelsesniveau og arbejdsmarkedsstatus)
  - Skriftlige eksamenskarakterer fra gymnasiet
-

Rektorer kritiserer undersøgelse af løfteevne

Det er misvisende at måle gymnasiers løfteevne alene på baggrund af skriftlige karakterer, som Dansk Erhverv gør. Sådan lyder kritikken fra rektorer, der også kritiserer offentlige ranglister af gymnasier.

Der er stor forskel på, hvor gode landets gymnasier er til at løfte deres elever. Sådan lød udmeldingen, da Dansk Erhverv i juni offentliggjorde en rangliste over 190 gymnasier. Undersøgelsen bag bliver dog mødt af kritik fra flere af landets rektorer.

De kritiserer blandt andet undersøgelsen for kun at bygge på skriftlige karakterer og for at rangere skolerne, på trods af at forskellene på nogle af skolerne er meget små.

Rektor på Roskilde Gymnasium Henrik Nervers mener, at løfteevne alene ikke kan bruges til at udpege gode og dårlige gymnasier.

”Det er både tendentiøst og misvisende, at man på baggrund af ét parameter definerer, hvad der er gode og dårlige gymnasier,” siger han.

Roskilde Gymnasium er blandt de fem gymnasier, der ligger i bunden af ranglisten.

Kun skriftlige karakterer

Mogens Hansen er rektor på Rungsted Gymnasium, der er placeret fjerdesidst på ranglisten. Han finder det problematisk, at undersøgelsen udelukkende bygger på elevernes skriftlige karakterer.

”Vores studentereksamen er kendetegnet ved et bredt felt af kompetencer. Derfor bør

Dansk Erhvervs måling også afspejle det,” siger Mogens Hansen.

Undervisningsministeriet foretager hvert år en lignende undersøgelse af gymnasiernes løfteevne. Men i den måles løfteevnen på baggrund af både skriftlige og mundtlige prøve karakterer og årskarakterer.

”Det er det samlede resultat, eleverne bruger, når de skal søge ind på en videregående uddannelse, og derfor synes vi, at det er en god måde at måle det på,” siger Elsebeth Hauge, der er kontorchef i Center for Data og Analyse hos Undervisningsministeriet.

Små afvigelser

Gymnasierne kritiserer også Dansk Erhvervs undersøgelse for, at de rangerer skolerne efter, hvor gode de er til at løfte deres elever. Selvom Rønne Gymnasium ligger på førstepladsen, har rektor Sven Gaardbo svært ved at se ranglister som udtryk for noget konstruktivt.

”Jeg ved ikke, hvad vi skal bruge det til? Det er selvfølgelig dejligt for os, at vi ligger nummer et i år, og det kunne vi godt bruge til at markedsføre skolen, hvis vi ville. Men hvad så næste år? Der bliver vi måske nummer 42, og så skal vi fortælle, hvorfor vi ikke længere er nummer et. Det bliver en kamp

” Forskellene kan være så små, at det ikke giver mening at rangere skolerne i forhold til hinanden.

Elsebeth Hauge, kontorchef,
Undervisningsministeriet

og et alt for overdrevet fokus på karakterer,” siger Sven Gaardbo.

Mariagerfjord Gymnasium har ifølge undersøgelsen en negativ løfteevne og ligger på en sidsteplads. Jette Engelbreth, der er rektor på skolen, synes ikke, at ranglisten er fair, fordi den kun bygger på én måde at måle på ud af mange.

I Undervisningsministeriets undersøgelse har man bevidst ikke gjort det muligt at se, hvordan skolerne er placeret i forhold til hinanden, forklarer Elsebeth Hauge.

”Vi er ikke ude på at dømme skolerne, men laver det som en hjælp til dem. Og forskellene kan være så små, at det ikke giver mening at rangere skolerne i forhold til hinanden. For eksempel kan nummer 20 og nummer 50 ligge så tæt, at der ikke er signifikante forskelle på de to. Når man rangerer, bliver der hurtigt fokus på ganske små forskelle,” siger hun.

Grundig research

Mette Fjord Sørensen, der er uddannelses- og forskningspolitisk chef i Dansk Erhverv, afviser kritikken.

Det skævrider resultatet at medtage årskarakterer og mundtlige karakterer, fordi de er mere subjektive, mener hun.

› ” Vores studenter-eksamen er kendetegnet ved et bredt felt af kompetencer. Derfor bør Dansk Erhvervs måling også afspejle det.

Mogens Hansen, rektor,
Rungsted Gymnasium

Mette Fjord Sørensen understreger, at det ikke er et valg, man har truffet ud af den blå luft. Dansk Erhverv har brugt knap halvandet år på at udvikle modellen. Her opdagede man blandt andet, at der var en køns-mæssig skævvridning i årskaraktererne, hvor pigerne fik næsten et karakterpoint højere end drengene. Denne forskel var ikke at finde i de skriftlige eksamener.

”I en årskarakter bliver man belønnet for både faglighed og flittighed, og da vi ville måle den rene faglighed, var det mest fair at gøre det via skriftlige eksamener. Det er mest reelt i forhold til at sammenligne på tværs af gymnasier,” siger hun.

Dansk Erhverv sammenligner ikke skolerne for at hænge dem ud, der ligger i bunden af ranglisten, påpeger Mette Fjord Sørensen.

”Det er ikke hensigten, at man skal opfatte

Mariagerfjord Gymnasium som dårligt. For det er det ikke, men det får ikke nok ud af sine elevers potentiale. Hensigten er netop at få sat fokus på, hvad skolerne kan gøre for at forbedre elevernes potentiale og muligheder efterfølgende,” siger hun og fortsætter:

”Hvis vi ville rangere skolerne, kunne vi bare have lavet en liste over, hvor man får det højeste snit. Det, der er interessant, er, hvad man kan gøre for at forbedre sin elevgruppe.”

For højt udgangspunkt

Rektor på Rungsted Gymnasium kommer også med en kritik af den måde, som løfteevnen bliver målt på. I Hørsholm Kommune får eleverne høje eksamenskarakterer i folkeskolen og havde sidste år landets højeste gennemsnit på 8,6. Det er derfor sværere at løfte dem i gymnasiet, mener Mogens Hansen.

”Når man har en model, hvor den vigtigste faktor til at vurdere et gymnasiums løfteevne er med udgangspunkt i karaktererne fra folkeskolen, så har vi et kæmpe problem. For hvordan skal vi gøre det?” siger han og fortsætter:

”Vores absolutte karakterer ligger højt, men det er svært at få en positiv løfteevne med et så højt udgangspunkt. Det giver en systematisk skævhed. Man kan så spørge, om det er folkeskolerne, der giver for høje karakterer. Det skal jeg ikke gøre mig klog på.”

Mette Fjord Sørensen er ikke enig i kritikken af, at det er sværere at løfte fagligt stærke elever. Hun forklarer, at det er lykkedes for gymnasier som Rysensteen Gymnasium og Silkeborg Gymnasium.

”Det er for let bare at sige, at man ikke kan løfte dygtige elever. Vores undersøgelse ser jo netop på, hvad gymnasierne burde få i karaktergennemsnit på baggrund af blandt andet elevernes folkeskolekarakterer. Uanset om man har ressourcestærke eller ressourcevage elever, må man da forvente, at gymnasierne løfter dem til deres potentiale,” siger Mette Fjord Sørensen. ●

Mere end 100 nye og reformklare udgivelser

GYMREFORM17.DK

KORT OM UDDAN- NELSES- POLITIK

g LÆS MERE PÅ
GYMNASIESKOLEN.DK

DEBATINDLÆG:
DET HELE ER
KOMPLEKST,
MEN IKKE SÅ
KOMPLICERET

”Forestillingen om løfteevne er i virkeligheden et **uddannelsespoli-tisk postulat**. Et kluntet forsøg på at instrumentalisere uddannelse og dan-nelse til noget, man kan måle og rang-ordne. En banalise-ring af undervis-ning, som faktisk er en uhyre kom-pleks proces.”

Skriver
Mikael Busch,
medlem af GL's
hovedbestyrelse
for Liste 2.

gymnasieskolen.dk

Læs hele hans debatindlæg på
gymnasieskolen.dk

HÅRD KRITIK AF MINISTERENS NYE RÅDGIVNINGSGRUPPE

Tre partier går nu sammen om kritik af undervisningsminister Merete Riisager (LA). Det sker, efter at ministeren har nedsat en gruppe, der skal rådgive i det videre arbejde med en national naturvidenskabsstrategi.

Undervisningsordførerne fra Socialdemokratiet, De Radikale og SF undrer sig over, at ministeren vælger at udpege sin egen rådgivningsgruppe, kort efter at den officielle strategigruppe til en naturvidenskabsstrategi har afleveret sine anbefalinger til ministeriet.

”Vi mener, at det i sig selv er en præstation, at så mange forskellige organisationer er blevet enige om et samlet bud på en strategi. Derfor er det mangel på respekt for gruppens

faglighed, at du nu har valgt at nedsætte en personligt udpeget rådgivningsgruppe, der skal tage stilling til ekspertudvalgets anbefalinger. Det virker udemokratisk og svækker rapportens faglige legitimitet, at ministeren udpeger en slags ’overdommere’, der skal tage stilling til anbefalingerne,” skriver Jacob Mark (SF), Annette Lind (S) og Lotte Rod (R) i en fælles henvendelse til ministeren.

gymnasieskolen.dk

Læs hele historien på gymnasieskolen.dk

FINANSLOV: REGERINGEN VIL FORTSÆTTE NEDSKÆRINGER FLERE ÅR FREM

Det går godt for dansk økonomi, understregede finansminister Kristian Jensen (V) på pressemødet, hvor han præsenterede regeringens udkast til næste års finanslov.

På trods af den udmelding foreslår regeringen at fortsætte med nedskæringer på ungdomsuddannelserne.

Til næste år vil regeringen via det såkaldte omprioriteringsbidrag tage to procent af gymnasiernes budgetter – hvilket svarer til cirka 250 millioner kroner ifølge en beregning fra Gymnasieskolernes Lærerforening (GL).

Finanslovsudspillet for 2018 afslører dog også, at regeringen planlægger at skære to procent om året foreløbigt til og med 2021.

Med andre ord ligner det en permanent tilstand, at der hævles mere og mere af budgetterne for ungdomsuddannelser.

gymnasieskolen.dk

Læs artiklen på gymnasieskolen.dk

Nu kan du tælle sider i en iBog®

Ny funktion giver dig et hurtigt overblik over, hvor mange siders stof, der er på en iBogside eller i et helt kapitel. iSider kan sammenlignes med sider i andre typer materialer.

Siden skolestart har en ny funktion i iBøger® angivet stofomfang i sider per kapitel og per enkelt iBogside. Det vil sige, at du som underviser hurtigt kan danne dig et overblik over, hvor mange sider dine elever arbejder med. Vi angiver omfanget i iSider, og en iSide svarer til en helt almindelig side i andre materialer.

En iSide er en side

En særlig algoritme udviklet i vores it-afdeling omregner automatisk tekst og multimodalitet til iSider. Ud over almindelig tekst medregner den nye "sidedæller" billeder, video, grafer og interaktiviteter i iSiderne. Det betyder, at du let at se, lægge sammen og dokumentere, hvor meget fagligt iBogsstof du som lærer planlægger til dine undervisningsforløb. Opgørelsen kan nemt overføres til studieplan og undervisningsbeskrivelse.

Hvorfor tælle sider?

Som noget nyt angiver mange af de nye læreplaner 2017 "omfang"

iSider

Ren tekst omregnes 1:1 til iSider. Andre elementer regnes med en vis vægtning, der er fastlagt i algoritmen ud fra vurderinger af og erfaringer med, hvordan disse elementer faktisk bruges i vores iBøger. En video tæller for eksempel med som 0,3 iSide i omfang. Det tal afspejler, at en video kan være helt central i stoffet eller have en mere supplerende karakter og, at den kan være kort eller lang. Det er i princippet det samme "sjus" man laver, når man tæller sider i en trykt bog: her er siderne ikke altid i samme format, og billeder kan være både komplekse modeller eller mere dekorative elementer; de tæller også det samme.

målt i sider. Det vil sige, at du som underviser skal kunne dokumentere, at dine elever har læst et vist antal sider. Disse "sider" må vi forstå som noget i størrelsesorden med de sider, som normalt findes i papirbøger - nemlig med den variation der nu er i, at bøger kan være af forskellige formater og sat med forskellige fonte osv. Sider i iBøger® kan som bekendt være af temmelig forskellig størrelse - nogle er relativt korte, andre er mere (scroll-)dybe.

Side-info

Vores udviklingsafdeling har i sommerferien haft travlt med at udvikle, færdiggøre og integrere den nye "sidedæller", eller såkaldte "Side-info", som er synlig på og for hver enkelt side, og for hvert kapitel i indholdsfortegnelsen. En nem og overskuelig måde at få overblik over, hvor mange sider dine elever arbejder med.

Læs mere om iBog® på systeme.dk

På hver side får du ved klik på knappen SIDE-INFO oplysning om sidens indholdsomfang opgjort på de kategorier, der findes på siden, og regnet sammen i iSider. Derunder får du oplysninger om, hvor mange iSider det pågældende kapitel er på og hvor mange videoer, billeder og quizzer kapitlet indeholder.

1 iSide svarer til 1 side i enhver anden bog. Ren tekst omregnes således 1:1 til iSider.

I indholdsfortegnelsen kan du udover at få et overblik over hele iBogens indhold, få et overblik over omfanget målt i antal iSider på side- og på kapitelniveau.

SERIE:
**DET 1. ÅR
 MED REFORMEN**

Gymnasieskolen har fået lov til at følge lærerne på Falkonergårdens Gymnasium det første år med gymnasireformen.

Artiklen er den første i serien, der vil fortsætte i både bladet og på gymnasieskolen.dk

SKABELSEN AF EN NY MÅDE AT GÅ I GYMNASIET PÅ

Siden gymnasireformen blev vedtaget, har lærerne på Falkonergårdens Gymnasium tolket, tænkt og planlagt. Det har blandt andet resulteret i 10'er-grupper, mindre AP-team og stramt styret NV-forløb.

Et hav af spørgsmål summer fra alle retninger på Falkonergårdens Gymnasium i København i skoleårets anden uge. Et par 1.g'ere skal have styr på morgendagens engelsklektie, og på kontoret står tre elever og venter på hjælp. På lærerværelset går snakken – især om premieren på den sproglige studieretningsdag, der netop er løbet af stablen.

Det er ikke nogen nyhed, at starten på et nyt skoleår kan føles hektisk, men i år

er kadencen skruet helt op, mener lærerne Lærke Blomgren Krøl og Lars Friis Gråbæk og pædagogisk leder Frederik Peter Ulstrup Michelsen.

”Det er selvfølgelig noget mere intenst i år. Selvom vi havde planlagt meget inden sommerferien, så er der en del, vi stadig skal have styr på i forhold til de nye strukturer,” siger Lærke Blomgren Krøl, der underviser i almen sprogforståelse (AP), dansk og fransk.

Hun har sammen med sine to kolleger

sagt ja til, at Gymnasieskolen må følge dem i det første år med gymnasireformen.

For Lærke Blomgren Krøl har arbejdet især handlet om at koordinere dansk i AP med dansk i grundforløbet.

”Vi vil gerne have, at eleverne får en fornemmelse af, at fagene spiller sammen, og at de kan bruge nogle af tingene fra AP i dansk i grundforløbet, som kører sideløbende,” fortæller hun.

De har ændret strukturen i AP, så teamet nu kun består af to lærere, en la-

” Vi håber, at 10’er-grupperne føles som et tryghedsrum, hvor eleverne ikke skal forholde sig til alt for meget.

Lærke Blomgren Krøl, underviser i dansk, fransk og AP

tinlærer og en dansklærer. Tidligere var der også en tredje lærer, der underviste i andet fremmedsprog.

”Vi har ønsket at gøre det lidt mere simpelt i forhold til sparring og koordinering, og det virker umiddelbart ret godt,” siger Lærke Blomgren Krøl og fortsætter:

”Men det betyder jo også, at vi har skullet tænke ind, hvordan vi får dækket alle områder i pensum, når vi ikke længere har en fremmedsproglærer med.”

På Falkonergårdens Gymnasium begynder eleverne først på andet fremmedsprog efter grundforløbet.

Screening eller eksamen?

Der har også været gang i det helt store koordineringsarbejde for de af skolens lærere, der underviser i naturvidenskabeligt grundforløb (NV), fortæller Lars

Friis Gråbæk, der underviser i NV, fysik og matematik.

”Da eleverne tidligt skal til prøve i NV, betyder det, at forløbet er nødt til at være ret stramt styret med et helt fast program nærmest i hver enkelt undervisningssession. Og der er ikke tid til at misse en enkelt undervisningsgang,” siger Lars Friis Gråbæk.

Som matematiklærer skal han også tage højde for, at eleverne skal screenes i matematik som en del af reformen.

”Her har vi også været nødt til at blive enige om, hvad eleverne skal screenes i, så alle elever har en fair chance for at have gennemgået det,” siger han.

Selve screeningen har en gruppe af matematiklærere brugt en del energi på.

”Jeg ser screeningen som det største spørgsmål i reformen, fordi den er så dårligt

beskrevet. Ministeriet kalder den en screening, der skal kvalificere elevernes valg af niveau i matematik, men jeg synes nu mest, at den minder om en eksamen, når man læser den måde, screeningen er beskrevet på i fagbilaget og i vejledningen,” siger Lars Friis Gråbæk.

Heller ikke ministeriets to vejledende eksempler gjorde matematiklærerne klogere, fortæller han.

”De vejledende eksempler er også meget eksamensagtige, og det skal en screening ikke være. Så det er, som om ord og udførelse ikke helt hænger sammen,” siger Lars Friis Gråbæk.

Ministeriets tilbud om en centralt udarbejdet screening vil først blive offentliggjort så sent, at skolens lærere ikke kan bruge resultatet til at vejlede eleverne i forhold til studieretning, forklarer han. >

DE TUNGE SKYTS ER RULLET UD

GLÆDER SIG TIL:

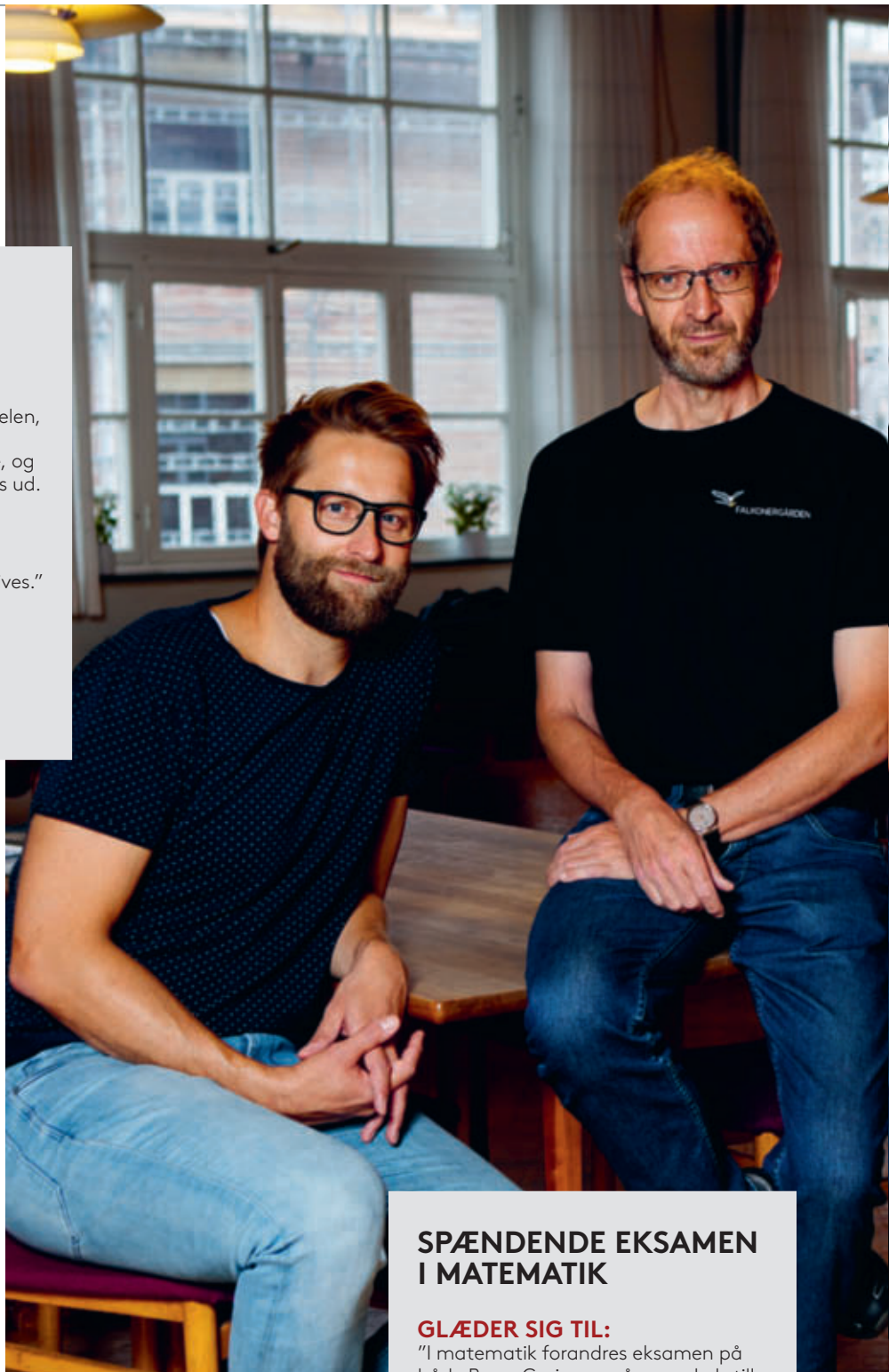
"Vi bruger meget energi på afklaringsdelen, hvor vi gør os umage for at præsentere eleverne godt for alle studieretningerne, og lærerne har virkelig rullet de tunge skyts ud. Det glæder jeg mig meget til."

FRYGTER:

"Min største frygt er, at eleverne ikke trives."

Frederik Peter Ullerup Michelsen,

pædagogisk
leder og underviser
i oldtidskundskab og idræt

Matematiklærerne satte sig derfor sammen inden sommerferien, så den overordnede plan for matematikscreeningen er allerede klar, men den mangler at blive finpudset, fortæller Lars Friis Gråbæk. I uge 38 skal den være helt klar til eleverne.

Tager reformen alvorligt

På Falkonergårdens Gymnasium har man valgt at lave 10'er-grupper i stedet for faste klasser. Eleverne i en 10'er-gruppe følges ad i al undervisning, men sættes på skift sammen med to andre 10'er-grupper i de forskellige fag.

"Det har vi gjort for at tage reformen alvorligt. Grundforløbet skal være et afklaringsforløb, der forhåbentlig resulterer i, at eleverne vælger studieretning på baggrund af nogle faglige oplevelser og ikke på grund af klassen eller andet. Så vi er meget spændte på, om det ændrer på de unges valg," siger Frederik Peter Ullerup Michelsen.

Skolen har oprettet en kontrolgruppe på fem 10'er-grupper, som de før skolestart har spurgt, hvilken studieretning de regner med at ville vælge. Efter at eleverne har valgt studieretning, skal de svare på et spørgeskema, og de vil blive interviewet af skolen om deres overvejelser om valget af studieretning.

Skolen er en del af projektet Netwerk, der arbejder på at mindske ensomhed blandt unge. Da skolens lærere havde be-

sluttet sig for at starte ud med mindre grupper i stedet for klasser, spurgte de Netwerk til råds i forhold til størrelsen på grupperne.

"Vi håber, at 10'er-grupperne føles som et tryghedsrum, hvor de ikke skal forholde sig til alt for meget. Men det er spændende, om de oplever det som en base, eller om de føler sig låst fast," siger Lærke Blomgren Krøl.

Eleverne er samtidig parret to og to som

SPÆNDENDE EKSAMEN I MATEMATIK

GLÆDER SIG TIL:

"I matematik forandres eksamen på både B- og C-niveau, så man skal stille mere åbne opgaver, der udfordrer elevernes kreativitet på en anden måde end en klassisk matematikopgave. Det synes jeg, er spændende."

FRYGTER:

"Men i forlængelse af de spændende ændringer for eksamen i matematik kan jeg samtidig godt være lidt bange, fordi det stiller store krav til, hvordan man får formuleret opgaverne, når man laver eksamensspørgsmålene."

Lars Friis Gråbæk, underviser i matematik, fysik og NV

makkere og i samarbejdsgrupper, der består af tre og fire elever. Eleverne har faste pladser ved siden af deres makker.

"Vi har bevidst frigjort eleverne fra de uskrevne sociale regler om, hvor man kan tillade sig at sætte sig i klassen. Det har vi især gjort for at beskytte de usikre elever mod at stå i det dilemma," siger Frederik Peter Ullerup Michelsen.

Hver 10'er-gruppe har en mentorlærer, der følger eleverne lidt tættere. Mentoren

SPROG I KONTEKST

GLÆDER SIG TIL:

"For at få eleverne til at tænke lidt ud af boksen i AP og på sprog i kontekst har vi planlagt nogle øvelser, hvor eleverne skal opleve sprog i byen og finde sproglige skævheder. Det glæder jeg mig til at se, hvad eleverne får ud af."

FRYGTER:

"I år har vi valgt, at eleverne skal op i en mundtlig prøve i AP, hvor de skal forsvare deres opgave og besvare et grammatisk spørgsmål, i stedet for den elektroniske test, som de tidligere er blevet evalueret med. Jeg kan godt frygte, at vi har sat det op på et for seriøst plan, og at vi ikke har fået klædt dem godt nok på til det. Især fordi karakteren nu tæller på eksamensbeviset."

Lærke Blomgren Krøl, underviser i dansk, fransk og AP

skal blandt andet have to møder med hver enkelt elev i starten af grundforløbet og den afsluttende evalueringssamtale, hvor man drøfter valg af studieretning.

Det gør de blandt andet på baggrund af elevernes portfolio. På Falkonergårdens Gymnasium har de udformet en fast skabelon for portfolioen, som eleverne løbende skal udfylde, blandt andet op til møderne med mentoren.

"Det er en ekstra dimension, at eleverne lige fra starten skal reflektere over deres studievalg," siger Lærke Blomgren Krøl.

Lærerne er spændte på, hvordan eleverne vil bruge det.

"Det stiller store krav til den enkelte elev, men en del starter i gymnasiet uden den store refleksion – de er jo unge. Det er ikke ændret med et trylleslag, bare fordi der er kommet en ny gymnasier-

” Jeg vil virkelig være ked af, hvis vi har lavet nogle strukturer, hvor det er fuldstændig uoverskueligt at være lærer.

Frederik Peter Ullerup Michelsen, pædagogisk leder

form," siger Frederik Peter Ullerup Michelsen.

Og lige så engageret, som de tre lærere fortæller om arbejdet med reformen og alle de nye strukturer, lige så eftertænksomme bliver de, når snakken falder på elevernes trivsel.

Frygten for ikke at se den enkelte elev kommer hurtigt på banen.

"Jeg kan godt være bange for, at jeg taber nogle undervejs, fordi det er så komprimeret et grundforløb med 14 moduler," siger Lærke Blomgren Krøl.

Lars Friis Gråbæk nikker.

"I NV lægges der op til, at man skal nå individuel vejledning undervejs, men med en gruppe på 30 elever og 14 moduler er det ikke nemt at se, hvor man skal kunne give dem kvalificeret feedback. I første omgang skal man jo lige nå at lære dem at kende," siger han, og Frederik Peter Ullerup Michelsen tilføjer:

"Tænk, hvis vi driver dem rundt i mægen og gør dem mere forvirrede, end godt er. Faktisk gælder min bekymring både elever og lærere. Jeg vil virkelig være ked af, hvis vi har lavet nogle strukturer, hvor det er fuldstændig uoverskueligt at være lærer."

Det er der dog ingen tegn på lige nu. De to lærere og den pædagogiske leder er optimistiske og synes, at det er spændende at være med til at skabe en ny måde at gå i gymnasiet på. ●

SRP-øvelser på DTU

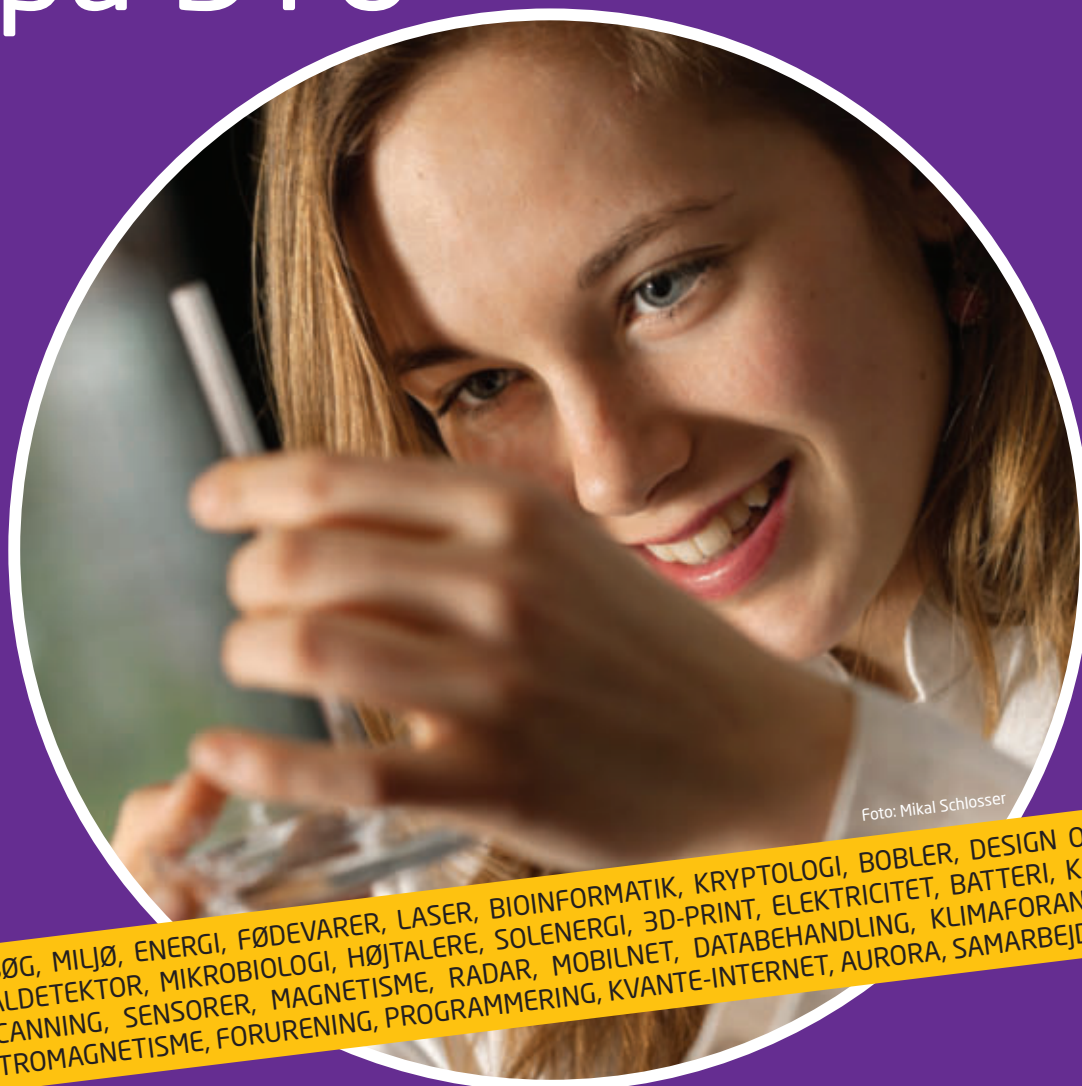

Foto: Mikal Schlosser

FORSØG, MILJØ, ENERGI, FØDEVARER, LASER, BIOINFORMATIK, KRYPTOLOGI, BOBLER, DESIGN OG BYG, METALDETEKTOR, MIKROBIOLOGI, HØJTALERE, SOLENERGI, 3D-PRINT, ELEKTRICITET, BATTERI, KINETIK, CT-SCANNING, SENSORER, MAGNETISME, RADAR, MOBILNET, DATABEHANDLING, KLIMAFORANDRING, ELEKTROMAGNETISME, FORURENING, PROGRAMMERING, KVANTE-INTERNET, AURORA, SAMARBEJDE.

Går du i 3.g og skal du skrive SRP?

I november kan du lave din SRP-øvelse i DTU's laboratorier og værksteder. Ved øvelserne arbejder du sammen med andre elever samtidig med, at du har fokus på din egen SRP. Du får ny viden, bliver undervist af DTU's studerende og forskere, bruger

professionelt udstyr og får input fra andre elever. Øvelserne strækker sig over en eller to dage i november.

Tilmelding åbner den 11. oktober.

Læs mere om øvelser og tilmelding på www.dtu.dk/SRP

LASSE MÅ PENDLE 296 KILOMETER TIL ARBEJDE

Nedskæringerne har gjort det svært at få arbejde som gymnasielærer. For Lasse Harder Schousboe er det lykkedes, fordi han er villig til at pendle fra Brønshøj til Varde.

Han er netop startet som lærer på Varde Gymnasium. Men kampen for at få foden indenfor i gymnasieverdenen

har været hård, siger han og husker tilbage på foråret, hvor han skrev omkring 60 ansøgninger:

”Jeg søgte alle de stillinger, der var, med idræt og mediefag over hele landet. Både vikariater, deltidsstillinger og faste stillinger. Alt. Men jeg hørte ingenting. Det var en supersvær tid.”

gymnasieskolen.dk

g

Læs hans historie på gymnasieskolen.dk

DEBATINDLÆG: GYMNASIERNE HAR ET MEDANSVAR

”Jeg er bange for, at sektoren i disse år **udskiller for mange årsvikarer** og mennesker med interesse for undervisning, så sektoren i det lange løb kommer til at mangle kvalificeret arbejdskraft.

Det skriver Andreas Lauritzen i et debatindlæg på gymnasieskolen.dk

DET ER BLEVET SVÆRERE AT FÅ JOB SOM GYMNASIELÆRER

Nedskæringer og færre elever i gymnasiet betyder, at der er behov for færre lærere. Derfor er det blevet sværere at få et job som gymnasielærer.

Skolerne mærker, at der er rift om stillingerne. Én af dem er Gefion Gymnasium. Når de slår en stilling op, modtager de mange flere ansøgninger end tidligere. Bare i år har de modtaget over 1.000 ansøgninger.

”Vi kan godt mærke, at vi har fået endnu flere ansøgere de seneste to år. Og mange af de ansøgninger, vi får, er virkelig gode og velkvalificerede. Det er vel vokset med 30-50 procent fra 2014 og frem, vil jeg tro,” siger rektor Birgitte Vedersø.

gymnasieskolen.dk

g

Læs hele artiklen på gymnasieskolen.dk

TEMA

NEDSKÆRINGERNES KONSEKVENSER

LÆRERE ER IKKE I TVIVL:

Nedskæringer giver dårligere undervisning

Nedskæringerne har tydelige konsekvenser ude på skolerne. Et stort flertal af lærerne mener, at rammerne for at kunne levere kvalitet i deres undervisning er blevet forringet i de sidste to år. Det viser en ny spørgeskemaundersøgelse.

Nedskæringerne på gymnasierne har sat sine tydelige spor ude i klasselokalerne og går nu ud over kvaliteten i undervisningen.

Det mener lærerne, som leverer undervisningen til de cirka 150.000 elever, der er i gang med en gymnasial uddannelse.

I en ny spørgeskemaundersøgelse, som Gymnasieskolen har foretaget, svarer hele 81 procent af lærerne, at de vurderer, at

rammerne for at kunne levere kvalitet i deres undervisning er blevet dårligere eller meget dårligere i forhold til for to år siden.

For to år siden meddelte regeringen, at der skulle skæres ned på uddannelse, og siden 2016 er det såkaldte omprioriteringsbidrag på to procent om året blevet en del af hverdagen på skolerne. Stx og VUC er ovenikøbet blevet ramt af yderligere nedskæringer, og alene i 2017 har de almene gymnasier mistet 5,7 procent af budgettet.

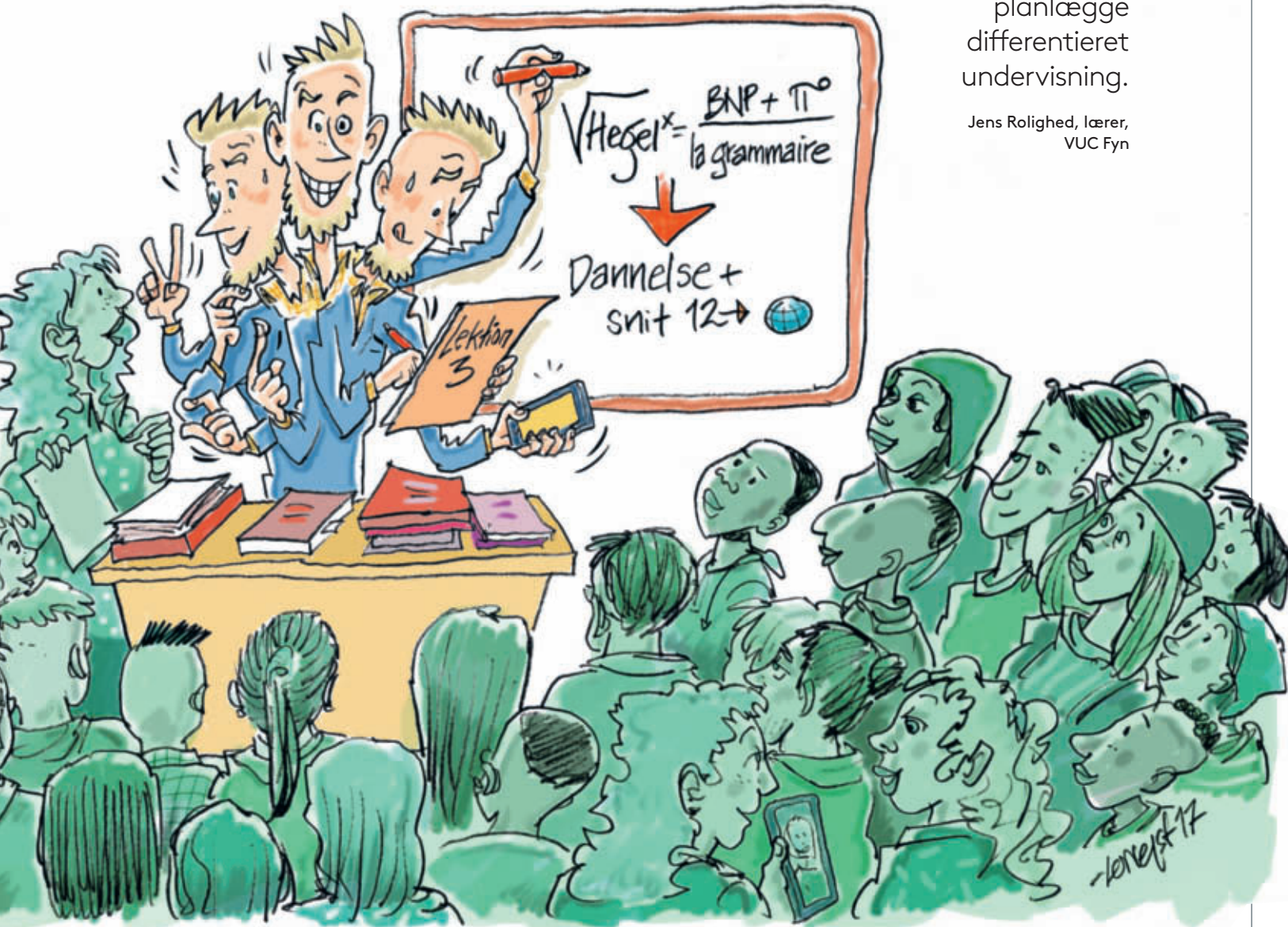
45 procent af lærerne mener direkte, at kvaliteten af deres egen undervisning er blevet dårligere i dag i forhold til for to år siden.

I spørgeskemaundersøgelsens kommentarfelt giver flere af lærerne en forklaring på, hvordan det kan være, at 81 procent vurderer, at rammerne for at levere kvalitet er blevet dårligere, når "kun" 45 procent mener, at deres egen undervisning er blevet dårligere.

” Med mindre tid til forberedelse er der slet ikke tid til at planlægge differentieret undervisning.

Jens Rolighed, lærer,
VUC Fyn

Hovedparten skriver, at de simpelthen løber stærkere og arbejder mere, end de reelt skal for at kunne holde kvaliteten nogenlunde på status quo.

De lærere, der svarer, at deres undervisning er blevet dårligere, peger især på to årsager: De har mindre tid til forberedelse, og de har flere hold – hvilket jo ofte hænger sammen.

Mindre tid til feedback, variation i undervisningsformerne og undervisnings-

differentiering nævner lærerne også som årsag til, at kvaliteten er dalet.

Ud af de lærere, der mener, at deres undervisning er blevet dårligere, siger hver femte, at de helt har mistet motivationen og arbejdsglæden.

Mindre tid til forberedelse

Line Ladekjær Gravesen er htx-lærer i dansk og kommunikation og it på Aarhus Tech. Hun fortæller, at hun i år har seks

hold, mens hun for to år siden havde fire hold. Hun har flere C-hold i år, så holdene er ikke helt sammenlignelige, men ligesom sine kolleger har hun mere at lave nu på grund af nedskæringerne.

”I dag har jeg oftere følelsen af at være bagud, og jeg kommer oftere ind i klassen uden helt at vide, hvad jeg skal lave med dem. Jeg har mindre tid til at forberede mig, og det betyder, at der er mindre tid til at lave undervisningsdifferentiering og

” Der er mindre tid til at lave gode pædagogiske løsninger og tænke over, hvad der vil passe bedst til den enkelte klasse.

Brian O'Brien Grønvold, lærer, Ørestad Gymnasium

” I dag har jeg mere en følelse af at være bagud, og oftere kommer jeg ind i klassen uden helt at vide, hvad jeg skal lave med dem.

Line Ladekjær Gravesen, lærer, Aarhus Tech

variation i undervisningen,” siger Line Ladekjær Gravesen.

Hun mener, det går ud over kvaliteten af hendes undervisning, fordi den bliver mere kedelig, og hun oftere kommer til at stå og forelæse for eleverne.

”Eleverne er ikke modne til forelæsning, og de har brug for anderledes øvelser, så de får stoffet ind på forskellige måder og deltager mere i undervisningen,” siger Line Ladekjær Gravesen.

Jens Rolighed, der underviser i dansk og billedkunst på VUC Fyn i Svendborg, har også fået flere hold og mindre tid til forberedelse. Også han mener, at det er gået ud over undervisningskvaliteten.

”Det er ikke lysten til at lave spændende undervisning, der mangler, men tiden til det. Jeg vil rigtig gerne arbejde med synlig læring, formativ evaluering, innovativ undervisning, tolærerordning, kollegial supervision og så videre. Men det er alle de ting, der bliver spændt ben for, når vi får mindre tid til forberedelse,” siger Jens Rolighed.

Travlheden gør, at han oftere bruger materiale og undervisningsforløb fra tidligere.

”Variationen forsvinder. Det bliver kedeligere at være lærer – og kedeligere at være elev,” siger Jens Rolighed.

Han oplever, at nedskæringerne både rammer de svage elever, midtergruppen og de stærke elever.

”Med mindre tid til forberedelse er der slet ikke tid til at planlægge differentieret

undervisning,” lyder det fra den fynske VUC-lærer.

Det kan Brian O'Brien Grønvold nikke genkendende til. Han underviser i samfundsfag på Ørestad Gymnasium. Også han fortæller, at han har fået flere opgaver, og at han skal arbejde hurtigere, hvis han ikke skal arbejde gratis.

”Det betyder, at noget af min kreativitet ryger, og min undervisning bliver mindre sjov og interessant. Der er mindre tid til at lave gode pædagogiske løsninger og tænke over, hvad der vil passe bedst til den enkelte klasse. Jeg bliver i højere grad fokuseret på at nå pensum,” siger Brian O'Brien Grønvold.

En stakket frist

Undersøgelsen viser dog også, at 44 procent af lærerne synes, at deres undervisning er lige så god, som før nedskæringerne ramte gymnasiesektoren.

Sådan har Christina Høier Ricke det. Hun underviser i biologi på Birkerød Gymnasium, er tidligere forsker og har en ph.d.

Hun mener, hun leverer den samme kvalitet i den daglige undervisning, på trods af at hun har fået flere opgaver. Men det bliver ikke ved på den måde.

”Jeg går ind og leverer et professionelt arbejde og trækker på den store viden, jeg

DET VISER UNDERSØGELSEN

Hvordan vurderer du rammerne for at kunne levere kvalitet i din undervisning i dag i forhold til for to år siden?

81 %

svarer dårligere eller meget dårligere.

15 %

svarer uændrede.

Hvordan vurderer du samlet set kvaliteten af din undervisning i dag i forhold til for to år siden?

45 %

procent svarer dårligere eller meget dårligere.

44 %

svarer samme niveau.

SÅDAN HAR VI GJORT

Gymnasieskolen har sendt spørgeskemaundersøgelsen ud på e-mail til

2.621

tilfældigt udvalgte medlemmer af Gymnasieskolernes Lærerforening (GL), der har mindst to års undervisningserfaring.

665

har svaret. Det giver en svarprocent på

26.

gymnasieskolen.dk

9

Se hele undersøgelsen på gymnasieskolen.dk

LÆRERE TØR IKKE UDTALE SIG

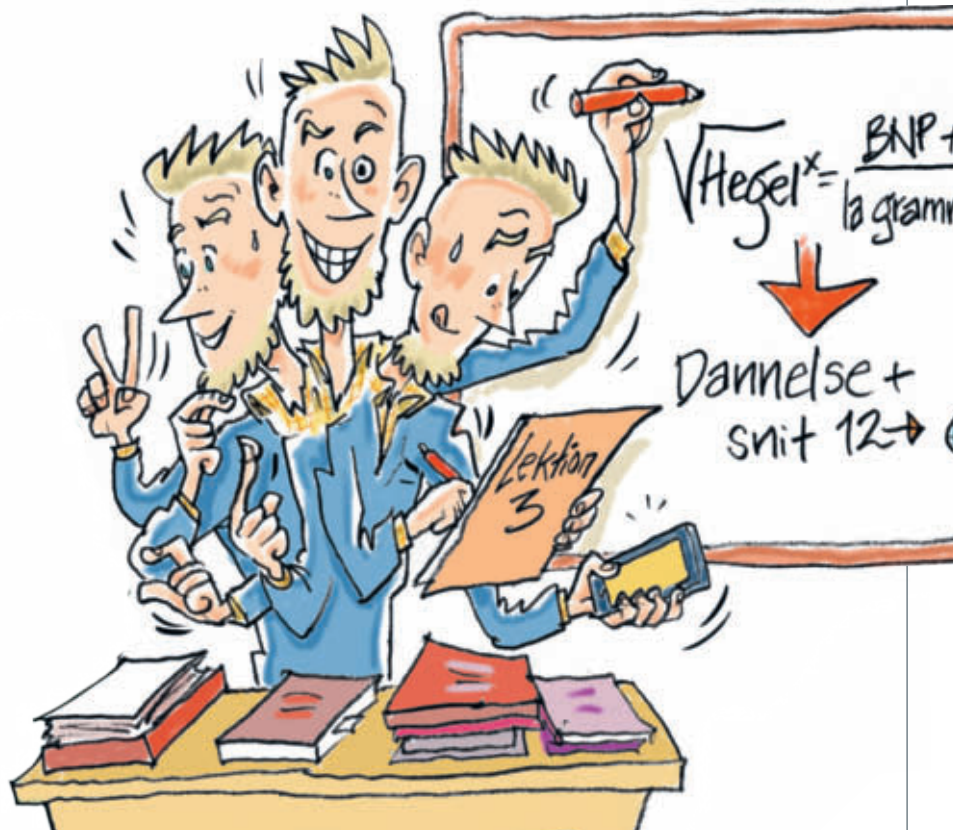
I spørgeskemaundersøgelsen kunne lærerne skrive navn og telefonnummer, hvis vi efterfølgende måtte kontakte dem. Vi har snakket med i alt

18

 lærere.

Flere af dem ønskede imidlertid ikke at stå frem i bladet. De er bange for, hvordan deres ledelse vil reagere, hvis de udtrykker sig negativt om kvaliteten af undervisningen. Som en lærer sagde:

”Når der skal afskediges igen, ville jeg være nervøs for at blive fyret.”

har på området. Men der er ikke længere så meget tid til at sparre med kolleger, afprøve nye forsøg og blive opdateret på den nyeste viden, eksempelvis inden for stamcelleforskning. På et tidspunkt vil det betyde, at jeg ikke kan levere den samme kvalitet som i dag,” siger Christina Høier Ricke.

Hun tilføjer, at der allerede nu er sket et kvalitetsfald i forhold til elevernes skriftlige arbejde.

”Der er mindre tid til at give skriftligt feedback til eleverne nu. Det betyder, at de får færre rapporter for, og at jeg retter

anderledes i de rapporter, de skriver,” siger hun.

Også Torben Nybo Steffen-Nielsen, der underviser i engelsk og historie på Christianshavns Gymnasium, synes, at han stadig kan levere den samme kvalitet. Men han forudser ligeledes, at det er en stakket frist.

”Fra det her skoleår har vi fået en besparelse på forberedelsen på fem procent, så vi skal til at løbe lidt hurtigere, plus at vi er blevet pålagt ekstra opgaver. Derfor er der blandt andet lavet fælles undervisningsforløb i faggrupperne. Men

det går ud over den enkelte lærers frihed og motivation,” siger Torben Nybo Steffen-Nielsen og tilføjer:

”Det er meget nemmere at fange eleverne, når de kan mærke, at man selv er begejstret.”

Det gør det ikke nemmere, at der lige nu også er en ny gymnasiereform, der skal implementeres, påpeger han.

”Vi skal undervise på nye måder og sætte os ind i helt nye ting, men har mindre tid til det. Jeg frygter, at det får konsekvenser for kvaliteten,” siger Torben Nybo Steffen-Nielsen. ●

MERETE RIISAGER: GYMNASIERNE KAN GODT LØSE OPGAVEN

Det har ikke været muligt at få et interview med undervisningsminister Merete Riisager (LA), men i en e-mail skriver hun:

”Jeg har stor tiltro til, at gymnasierne kan løse opgaven og fortsat levere undervisning på et højt fagligt niveau for alle elever. Reformen skal jo løfte elevernes faglige niveau blandt andet med et nyt grundforløb, en ny hf-uddannelse og et styrket fokus på faglighed. Jeg forventer, at reformens muligheder for at skabe kvalitet i undervisningen vil blive taget godt imod på skolerne. I den sammenhæng skal vi huske på, at gymnasierne generelt har en sund og stærk økonomi.”

HF-LÆRER:

Vi har ikke tid nok til de svage elever

Nedskæringerne går især ud over de svageste elever. De får ikke altid den faglige og personlige støtte, de har brug for, mener Martin Kjær Sørensen, der er lærer på Randers HF og VUC.

Martin Kjær Sørensen og hans kolleger på Randers HF og VUC mærker dagligt, at politikernes nedskæringer på gymnasieuddannelserne går ud over kvaliteten af undervisningen.

Årsvikarer har ikke fået forlænget deres ansættelse, så de er blevet færre lærere

på skolen. Den enkelte lærer har derfor flere hold og mindre tid til at forberede sig.

”Det slider, og eleverne kan mærke det. De møder lærere med langt mindre overskud end tidligere, og det er netop overskuddet, der er livsnerven i god undervisning. Uden overskud forsvinder spontaniteten og de skæve vinkler,” siger

Martin Kjær Sørensen, der underviser i samfundsfag og historie på Randers HF og VUC.

Flere hold og mindre tid til forberedelse har også gjort det sværere for lærerne at nå at differentiere undervisningen, så både svage og stærke elever bliver udfordret på det rette faglige niveau, fortæller Martin Kjær Sørensen.

Martin Kjær Sørensen underviser i samfundsfag og historie på Randers HF og VUC. Han deler ofte eleverne op i mindre grupper, men det er svært at nå rundt og hjælpe alle, når der er 30 eller flere elever i en klasse.

Han er ikke selv så hårdt ramt, da han har en del fjernundervisning, men han mærker, at mange af kollegerne er hårdt pressede.

”Så bliver mere genbrug af undervisningsforløb en af måderne, man som lærer forsøger at overleve på,” siger Martin Kjær Sørensen.

Mindre tid til støtte

Et af de steder, Martin Kjær Sørensen tydeligst mærker, at nedskæringerne har ramt hans egen undervisning, er, at han i dag retter opgaver på en anden måde end tidligere.

”For tre år siden rettede jeg det hele, nu fokuserer jeg typisk på én ting i én aflevering og en anden ting i næste aflevering.”

Han mærker også, at der på grund af nedskæringerne er proppet flere elever ind i klasserne. I de almindelige klasser er der 28 elever ved skolestart, men på valgholdene er der typisk 30 eller endnu flere.

Det går ud over det, som Martin Kjær

Sørensen kalder ”relationsarbejdet”. Jo flere elever der er i den enkelte klasse, jo sværere er det at give alle den nødvendige opmærksomhed, påpeger han.

”Med 30 på et hold er der ikke altid tid til at snakke lidt ekstra med den svage elev, som både kan have brug for faglig støtte og en personlig snak,” siger Martin Kjær Sørensen.

Han oplever, at en del elever er afhængige af en tæt lærerrelation.

”Det er de svageste elever med faglige og personlige udfordringer, det går ud over. Jeg frygter, at flere af dem vil droppe ud.”

Flere er stressede

Som tillidsrepræsentantsuppleant har han et godt indblik i den generelle stemning på lærerværelset. Han oplever, at flere kolleger i dag føler sig stressede og har søvnbesvær end tidligere.

”Jeg nægter at tro, at stress og søvnbesvær giver bedre undervisning,” siger Martin Kjær Sørensen.

Det rammer især lærere med en meget høj faglig stolthed. De har svært ved at

acceptere, at de ikke længere kan levere den undervisningskvalitet, som de har kunnet tidligere, fortæller han.

”De løber hurtigere og hurtigere, men på et tidspunkt kan man altså ikke strække elastikken mere.”

I forbindelse med den nye gymnasierform har ledelsen på Randers HF og VUC sat faggrupperne til at planlægge fælles undervisningsforløb. Martin Kjær Sørensen frygter, at det på sigt vil blive brugt som argument for at skære endnu mere på forberedelsen.

”Men man skal jo stadig læse op på stoffet, og fordi det ikke er noget, man selv har valgt, er man måske nødt til at bruge ekstra tid på det.”

Også på en anden front er han bange for, at de fælles forløb vil forringe kvaliteten af undervisningen.

”Jeg tror, at ens faglige stolthed og formidlingsglæde ryger, når man bare skal gennemgå det fælles stof, der er blevet aftalt, og der ikke er plads til ens egne spontane vinkler,” siger Martin Kjær Sørensen. ●

Michael Hallundbæk og Marie Juul, der er lærere på N. Zahles Gymnasieskole, kan godt mærke, at de har fået mere travlt i de senere år.

Nød lærer gymnasielærere at rette anderledes

På grund af et større arbejdspress har lærerne Michael Hallundbæk og Marie Juul på N. Zahles Gymnasieskole valgt at bruge mindre tid på rettelser. Foreløbig er det en faglig succes, men med yderligere nedskæringer er det en stakket frist, mener de.

Det begyndte som en metode til at få hverdagen til at hænge bedre sammen, i takt med at de fik flere opgaver.

Metoden, som lærerne Michael Hallundbæk og Marie Juul fra N. Zahles Gymnasieskole taler om, er deres måde at rette elevernes opgaver på.

I dag bruger de væsentligt kortere tid på at rette skriftligt arbejde og fokuserer kun på enkelte elementer i opgaven i stedet for at "rette i bund", som de gjorde tidligere.

Det kan lyde som en nedgang i kvaliteten for eleverne, men de to lærere forklarer, at det på flere måder nærmere er det modsatte.

Marie Juul underviser i dansk og samfundsfag, hvor det skriftlige arbejde er en væsentlig del af faget.

"Før rettede jeg i bund, men nu retter jeg ud fra et bestemt fokus, som eleverne så også skal være opmærksomme på. Jeg kan se, at det ikke forbedrede elevernes skriftlige kompetencer, at jeg rettede alt i en opgave," siger Marie Juul, da de to lærere har sat sig ved et bord i en mellemgang på den københavnske skole.

Michael Hallundbæk, som underviser i fysik og matematik, forklarer, at han nu kun giver skriftlig feedback på de elementer i opgaven, som eleverne kan bruge fremadrettet.

Det kan både være ting, som eleven gør

godt, og noget, som eleven skal arbejde mere med fremover.

"Det er ikke længere sådan, at den autoritære lærer retter alt i en opgave, og så læser eleverne det og retter sig efter det i den næste skriftlige opgave," siger Michael Hallundbæk og bliver næsten overdøvet af en flok elever, som kommer ud af et klasselokale og sætter sig med deres laptops for at lave gruppearbejde.

Fokuseret feedback

Michael Hallundbæk vurderer, at han bruger cirka den halve tid på rettelser i dag i forhold til for et par år siden. Marie Juul mener ikke, hendes tidsforbrug er reduceret så meget, men hun bruger mærkbart mindre tid nu.

De to lærere vurderer selv, at deres feedback er blevet mere fokuseret, og at eleverne derfor bliver bedre til det skriftlige arbejde.

Michael Hallundbæk peger dog på et problem med en mere selektiv og fokuseret skriftlig feedback.

"Det bliver sværere at give standpunktskarakterer, fordi vi ikke kommer i bund med alt i elevernes skriftlige arbejde. Det kan betyde, at vi må indføre flere test med tiden," siger han.

Relationer svækkes

Michael Hallundbæk er tillidsrepræsentant, og Marie Juul er arbejdsmiljørepræsentant på N. Zahles Gymnasieskole, men

i denne artikel taler de på egne vegne og som undervisere.

De to lærere har som mange andre lærere på de danske gymnasier fået flere undervisningstimer i de senere år. Det begyndte allerede efter 2013, da gymnasielærerne fik en ny arbejdstidsaftale. Og med de generelle nedskæringer på gymnasierne, som regeringen lægger op til fortsætter flere år frem, forventer de to lærere, at den udvikling fortsætter.

"Nu har jeg omlagt min måde at rette opgaver på, så jeg bruger mindre tid, men det kan jeg jo ikke gøre igen. Når vi får flere konfrontationstimer, så går det ud over kvaliteten. I Danmark har vi tradition for at have gode personlige relationer til eleverne, men det bliver sværere, når vi skal undervise mere og forholde os til flere elever," siger Michael Hallundbæk.

Marie Juul nikker.

"Jeg kan godt mærke, når jeg har seks lektioner i træk på en dag, så er jeg mindre skarp til sidst, og jeg kan blive mere fraværende over for eleverne," siger hun.

De to lærere er enige om, at færre ressourcer især går ud over forberedelsen. Både forberedelsen til den næste time og tiden til at udvikle undervisningen på længere sigt.

"Du kan ikke koge suppe på dig selv i 30 år. Som gymnasielærer bliver du nødt til at være aktuel og udvikle dig didaktisk," siger Michael Hallundbæk. ●

DET SIGER LÆRERNE ...

I spørgeskemaundersøgelsen gav vi lærerne mulighed for at sætte et par ord på kvaliteten af deres undervisning. Her er et udpluk af kommentarerne:

Tempoet er skruet i vejret i en grad, hvor det er uholdbart. Og snak om almindennelse, differentiering, individuel elevkontakt og så videre er jo umuligt i de rammer.

Niveauet i min undervisning er det samme som for to år siden, men jeg **arbejder mere**, og min feedback på opgaver er blevet ringere.

Vi leverer **fortsat god kvalitet**, vi kan jo ikke lade være, vi har stor faglig stolthed. Men vi betaler også prisen i form af stress og manglende glæde og overskud.

Endnu kan man **holde niveauet**, men det kræver arbejde ud over det, man får løn for.

Jeg kan mærke, at jeg **engagerer mig mindre** i den enkelte elev, fordi jeg har flere hold, moduler og elever at undervise på den samme tid.

Gymnasiet køres ned, og en hel generation bliver dårligere uddannet.

Det er min vurdering, at hverken elevernes trivsel eller kvaliteten af den læring, der foregår, lider. Men som underviser føler jeg, at jeg bærer rigtig meget på mine skuldre, og det giver mig et kolossalt **dårligt arbejdsmiljø**, når jeg har så lidt tid til at forberede undervisningen.

Når der ikke er **ressourcer til feedback** til den enkelte og til støtte til dem, der har behov, så bliver resultatet dårligere. Det bliver dem, der kan finde ud af det selv, der kommer igennem.

Når man får **flere undervisningstimer**, bliver der mindre tid til at tage sig af alle de små, men vigtige sociale opgaver.

Jeg leverer en dårligere undervisning, da jeg er **presset på tid** i forberedelsen. Det betyder ikke, at det er en dårlig undervisning, den er bare ikke så god, som den kunne være blevet.

Besparelser slukker drømme

I forslaget til finansloven for 2018 lægger regeringen op til igen at spare på gymnasieuddannelserne. Hvis de besluttede besparelser vedtages, vil der i 2021 være sparet 1,8 milliarder kroner på gymnasieuddannelserne siden 2016.

I dette nummer af Gymnasieskolen står en række lærere frem og fortæller, hvordan det går ud over eleverne, når færre lærere skal varetage den samme undervisning. Jeg hæfter mig især ved, at flere siger, at det går ud over relationsarbejdet med eleverne. Fra en undersøgelse blandt elever, gennemført af elevorganisationerne, ved vi, at 42 procent af eleverne, hvor forældrene ikke har en videregående uddannelse, oplever enten faglige eller sociale udfordringer i gymnasiet. Det samme gælder for 29 procent af eleverne, hvis forældre har en videregående uddannelse. Det er altså især elever fra hjem uden stærke uddannelsestraditioner, der oplever konsekvenserne af, at der er færre læreresressourcer. Dermed rammer besparelserne socialt skævt. Det er de elever, som har brug for et skub for at bryde koderne i gymnasiet, for eksempel med det akademiske sprog og fagkoder, der lider under besparelserne. Øverst på elevernes ønskeliste står "mere feedback" og "mere tid til den enkelte elev". Vi risikerer, at unge mennesker får slukket deres drømme, til skade for den enkelte unge og til skade for samfundet og erhvervslivet.

For mig at se er det uforklarligt, at der spares og ikke investeres i uddannelser, især

når det generelt går godt med Danmarks økonomi. Det er en udbredt myte, at der bruges mange penge på ungdomsuddannelser. I 2016 havde Danmark en placering som nummer 24 blandt OECD-landene hvad angår udgifter til ungdomsuddannelsesinstitutioner som andel af BNP. Det er under gennemsnittet blandt OECD- og EU-landene – og under lande som Slovenien, Italien, Mexico og Tjekkiet. Det er således ikke ungdomsuddannelser, der tynger det danske statsbudget. Til gengæld er der ingen tvivl om, at Danmark skal leve af viden og veludannede unge.

Frem mod 2030 vil efterspørgslen efter studenters kompetence stige. Fremskrivninger af arbejdsmarkedet tegner et billede af, at der vil mangle 65.000 personer med en kort eller mellemlang videregående uddannelse. En sådan uddannelse kræver en gymnasial uddannelse eller fag på gymnasialt niveau.

Jeg vil derfor bruge Gymnasieskolernes Lærerforenings kampagne, Besparelser slukker drømme, til en dialog med politikere om, at det er en forkert vej at gå at spare på gymnasieuddannelserne. Jeg håber også, at man rundtom på landets skoler vil fortsætte med at synliggøre, at nedskæringerne har vidtrækkende konsekvenser. ●

*GL's formand
Annette Nordstrøm Hansen*

LUDUS SUITE

Studiesystemet til almene
gymnasier, danskuddannelser,
erhvervsskoler og VUC.

Kontakt os og hør mere om de mange muligheder.
Ring på 36 14 70 70 eller besøg
www.dxc.technology/ludus

ER DET PÅ TIDE AT FÅ
DANNELSEN TILBAGE?

” Vi har beklaget os over både Brian Mikselsens kulturkanon i 00'erne og Bertel Haarders forsøg på en **dannelseskanon** i vores årti. Men i stedet for at beklage os over, at nogle har arbejdet med dannelse på en måde, vi måske ikke er enige i, så burde vi måske glæde os over, at der var nogle, der investerede tid i at øge dannelsen. Og så burde vi andre måske gå lidt mere ind i arbejdet i stedet for bare at lade dannelsen sejle og så vise de unge, hvorfor dannelse er både vigtigt og brugbart.

gymnasieskolen.dk

Det skriver gymnasielærer René Vester Kjær i sin blog på **gymnasieskolen.dk**

PROFESSOR: ELEVER KENDER FOR FÅ ENGELSKE ORD

Hvis du ikke har kendskab til de fleste af de 8.000-9.000 mest almindelige ord på engelsk, kan du have svært ved at læse avisartikler og tekster på engelsk.

Og det er langt fra alle gymnasieelever, der har så stort et ordforråd på engelsk, pointerer Birgit Henriksen, som er professor på Institut for Engelsk, Germansk og Romansk på Københavns Universitet.

”Vi har en forestilling om, at danskerne er gode til engelsk, men når det kommer til ordforrådet, er det for mange ikke stort nok til at klare sig professionelt eller til at læse faglige tekster på en videregående uddannelse,” siger Birgit Henriksen.

gymnasieskolen.dk

Læs artiklen på **gymnasieskolen.dk**

FORSKER: KARAKTERER DRÆBER MANGE ELEVERS MOTIVATION

Hver dag går talent tabt. Ikke kun på fodboldbanen og i elitesvømmernes bassin, men også i uddannelsessystemet og erhvervslivet, hvor den målstyrede præstationskultur dominerer. For mennesker motiveres ikke af det samme.

Skal talenttabet mindskes i gymnasiet, skal lærerne blive bedre til at forstå kompleksiteten i elevernes motivation. Det mener ph.d. og selvstændig forsker Helle Hedegaard Hein, der er aktuell med bogen Når talent forpligter.

Det er nemlig langt fra alle elever, der motiveres af præcise læringsmål og høje karakterer.

”Bogen illustrerer, hvor afsindigt galt det kan gå, når man bliver misforstået eller

puttet ind i en ramme, hvor man ikke fungerer. De problemer og det talenttab, vi har observeret i sportens verden, kan man også finde i gymnasiet,” siger Helle Hedegaard Hein, der har skrevet bogen sammen med Mads Davidsen, tidligere professionel fodboldtræner.

”Sportsfolk kan komme til at hade den sportsgren, de har elsket hele livet, fordi de bliver motiveret forkert, og dygtige gymnasieelever kan fuldstændig miste interessen for et fag, hvis de bliver undervist forkert,” fortæller Helle Hedegaard Hein.

gymnasieskolen.dk

Læs hele interviewet på **gymnasieskolen.dk**

HVAD ER GYLDENDAL GYMNASIEPORTALER?

Engelskportalen er ret omfattende og indeholder mere end 350 tekster, videoer og oplæsninger, som du kan bruge hver for sig eller sammensætte til undervisningsforløb. Teksterne dækker bredt både tidsmæssigt og genremæssigt, og repræsenterer væsentlige litteraturstrømninger.

Portalen indeholder også mange færdige, didaktiserede forløb med alt, hvad dertil hører af opgaver, arbejds-spørgsmål, medieressourcer og forløbsplaner – alt sammen tilpasset læreplanen og de faglige mål.

Forløbene er udviklet af lærere med specialviden, så du får her en særlig mulighed for at undervise i emner, det ellers ville tage lang tid at forberede. De færdige forløb er fyldt med videoer og andet materiale, der gør dem levende at arbejde med – og vi opdaterer og tilføjer hele tiden nye, så portalen altid er aktuel.

engelskportalen.gyldendal.dk

For dine elever er der også masser af stof at gå på opdagelse i. Både for den engagerede elev, der gerne vil læse mere om dagens emne, og for dem, der søger viden i forbindelse med deres opgaveskrivning. De kan finde forfatterbiografier, oversigt over litterære begreber samt finde hjælp til analyse af bl.a. tekster, videoer og billeder.

Oldportalen består af et værkbibliotek med mere end 300 antikke tekster, herunder et stort udvalg af hele værker. I mediearkivet kan du finde billeder af over 1000 genstande – alle afbildet i den bedst mulige kvalitet. Nogle af dem kan endda ses i 360 grader visninger – det er nærmest som at få de antikke genstande ind i klasseværelset.

For dine elever er der masser af hjælp at hente i portalen. De kan fx finde video-guides, der viser hvordan de laver en genstandsanalyse. På tidslinjen kan de få et overblik med 400 af de vigtigste bygninger og genstande fra tidlig bronzealder og frem til soldaterkejsernes tid.

Med *Oldportalens* mange ressourcer og fleksible format, kan du sammensætte din undervisning på din egen måde. Du kan også følge *Oldportalens* paradigmatiske forløb, der dækker læreplanen.

oldportalen.gyldendal.dk

Se alle portalerne på gymnasieportaler.gyldendal.dk

Fysikportalen er et digitalt læringsunivers med masser af materiale til fysikfaget, samlet ét sted.

Portalen indeholder gennemarbejdede faglige emner og temaer med forslag til aktiviteter, eksperimenter og opgaver. Den er rettet til C- og B-niveau og vil også kunne bruges i naturvidenskabeligt grundforløb.

En af portalens mange styrker er dens aktualitet. Den bliver løbende opdateret med aktuelle kilder og færdige forløb – alt sammen understøttet af ressourcer som videoer, animationer, fotos, selvrettende quizzes m.m.

fysikportalen.gyldendal.dk

„DEN VIRKELIGHED, JEG
UNDERVISER I, ÆNDRER
SIG, MEN ESSENSEN ER
STADIG DEN SAMME“

Katja Holm,
Gymnasielærer,
Borupgaard Gymnasium
Oldtidskundskab og dansk

Kjolen på billedet er fra Ivana Helsinki

GIV DIN PASSION VIDERE

Der var engang, hvor faglig viden altid var bundet ind i bøger. Sådan er det ikke længere. Digitale medier har skabt nye veje til viden. Vi har hele verden inden for få klik. Sådan er virkeligheden både foran og bag katederet.

Gyldendal Gymnasieportaler afspejler et moderne medie billede. Du får solidt fagligt indhold i et fleksibelt format, der giver dig frihed til at plukke og sammensætte undervisningen på din egen måde. Vi opdaterer løbende portalerne med aktuelle kilder og færdige forløb forankret i de nyeste reformer – så du kan fokusere på at dele din passion med næste generation.

**Prøv Gyldendal Gymnasieportaler i fire uger.
Bestil prøveadgang på gymnasieportaler.gyldendal.dk**

GYM091720P

DE ANDRES UDFORDRINGER

Artiklen om gymnasierne i **Norge** er den tredje i en serie om udfordringerne i de gymnasiale systemer i Norden og en række af vores nabolande. De første handlede om Sverige og Færøerne og blev bragt i juni- og augustudgaverne af Gymnasieskolen.

Det norske chok er ved at fortage sig

Det lysner i nord. Efter to årtier præget af test og udenadslære kan et paradigmeskifte være på vej i den norske uddannelsessektor.

”Det er skuffende. Det er næsten som at komme hjem fra et vinter-OL uden en eneste norsk medalje.”

Sådan sagde den daværende norske undervisningsminister Kristin Clemet en kold decemberdag i 2001, da de første PISA-resultater blev offentliggjort, og Norge ikke havde klaret sig som håbet.

”PISA-chokket” blev det kaldt. Det gør det stadig. Selvom der snart er gået seksten år, siden resultaterne blev præsenteret, så runger braget endnu. For PISA-resultaterne blev startskuddet til en regulær revolution af det norske uddannelsessystem. Men måske er chokket så småt ved at lægge sig. Nu blæser nye vinde over de norske fjelde.

Kundskabsløftet

PISA-chokket betød, at uddannelsespolitik pludselig blev en central parameter for de politiske partier. Den nylittrådte borgerlige regering mente, at resultatet af undersøgelsen dokumenterede, at skolen overordnet set var for dårlig.

Svaret var nationale prøver, offentliggørelse af de enkelte skolars karaktergennemsnit og nye læreplaner med fokus på resultater i stedet for læringsprocessen fra grundskole til gymnasium.

Ved starten af skoleåret 2006/2007 trådte det såkaldte kundskabsløfte i kraft. Det var en markant ændring af hele det norske grundskole- og ungdomsuddannelsessystem. For ungdomsuddannelserne betød det blandt andet, at de målbare resultater blev helt centrale.

”Skolen er blevet et prestigeprojekt for politikerne. Siden PISA-chokket har der været meget større konkurrence i uddannelsesvæsenet end tidligere, og skolen er blevet en vigtig politisk markør for partierne,” siger Thom Jambak. Han sidder i hovedbestyrelsen i Utdanningsforbundet, der er fagforening for lærere i både grundskole og på ungdomsuddannelserne.

Han tilføjer:

”Når man ser på indsatsen og de resourcer, der bliver brugt, så er det ikke lykkedes at få nok ud af det. I stedet giver situationen problemer for lærerne, der for

eksempel føler sig pressede til at give karakterer til elever, som de ellers ikke burde have fået,” siger Thom Jambak.

Hovedstaden bag facaden

Efter de store forandringer i det norske uddannelsessystem i midten af nullerne er især Oslo blevet fremhævet af borgerlige politikere som mønstereksemplar på, hvordan skolen bør fungere. En række af byens skoler har nemlig opnået rigtig gode resultater ved de landsdækkende prøver.

Men medaljen har en bagside, mener Simon Malkenes, der ud over at være gymnasielærer i Oslo også er forfatter til debatbogen *Bak facaden* i Osloskolen. I bogen kritiserer han en række aspekter af de seneste årtiers resultat- og økonomitænkning i uddannelsesvæsenet i den norske hovedstad – der i øvrigt er den største offentlige myndighed i Norge.

”Efter PISA-resultatet i 2001 skete der en omlægning af den norske skole, der resulterede i en nyliberal styring, hvor markedstænkningen dominerer. Alt handler om resultater nu,” siger han og forklarer

” Siden PISA-chokket har der været meget større konkurrence i uddannelsesvæsnet end tidligere.

Thom Jambak, hovedbestyrelsesmedlem, Uddannelsesforbundet

” I dag forstærker skolen de sociale forskelle i stedet for at udligne dem.

Simon Malkenes, forfatter og gymnasielærer

rer, at skolerne i Oslo indtil for nylig blev styret efter et meget detaljeret resultatsystem, der talte 273 forskellige indikatorer. Det er i dag reduceret betydeligt.

”Det betyder, at resultatet af en lille del, for eksempel en side ud af 20, i en landsdækkende prøve kan være en af de faktorer, der bliver målt på,” siger Simon Malkenes.

Han mener især, at det er et problem, fordi rektorer i Oslo kan være på hemmelige resultatkontrakter, hvor lønposens størrelse reguleres efter elevernes resultater. Dermed kommer der andre motivationsfaktorer i spil i undervisningen end blot elevernes læring.

Skolevæsnet i Oslo har da også været ramt af en række afsløringer de senere år, hvor elever er blevet udsat for ”generalprøver” før de landsdækkende prøver, og hvor fagligt svage elever er blevet fritaget for prøver for at holde resultaterne oppe.

Derudover er det kommet frem, at nogle rektors lønninger afhænger af, hvor meget mobning eleverne rapporterer om i trivselsundersøgelser. Sidstnævnte eksempel fik denne kommentar med på vejen af professor Bård Kuvaas, Institutt for Ledelse og Organisasjon ved Handelshøyskolen BI, i avisen Verdens Gang:

”Det er højst sandsynligt lettere at få mobbestatistikken ned end selve mobningen. I det her system er der desværre en stor og åbenlys risiko for, at du bliver mere optaget af at reducere scoren end af at bekæmpe mobningen.”

Oven i resultatkontrakterne er der frit skolevalg i Oslo. Kombineret med at skolerne får penge per elev, har det store konsekvenser for elevsammensætningen.

”Det har ført til A- og B-skoler, hvor nogle skoler præsterer godt med hovedsageligt hvide middelklassebørn, mens andre skoler hovedsageligt har elever

fra lavere socioøkonomiske grupper i samfundet, herunder hovedparten af de unge med anden etnisk baggrund end norsk,” siger forfatteren.

Og det er netop de tendenser, Simon Malkenes kritiserer i sin bog:

”I dag forstærker skolen de sociale forskelle i stedet for at udligne dem. Oslo er en by, der allerede er delt økonomisk mellem det velstående vest og det fattige øst. Selv rektorerne omtaler det i dag som ’brune’ og ’hvide’ skoler.”

Men måske er der lys for enden af tunnelen. Simon Malkenes er i hvert fald forsigtig optimist:

”I 2015 kom der nyt politisk styre i Oslo. De har lovet at arbejde med en række centrale problemstillinger, blandt andet for aktivt at modvirke den segregering, der er sket de seneste årtier. Jeg tror, at det vil lykkes, men det tager lang tid, når så stort et system skal laves om.”

Valg udstikker retningen

Mens nærværende blad er i trykken, går nordmændene til valg. Uddannelsespoli-

73%

af de norske unge er færdige med en ungdomsuddannelse, fem år efter at de har påbegyndt den.

tikken er et af de emner, der adskiller de to blokke, selvom forskellene ikke er så store som på andre centrale politikområder.

Valget kan få betydning for, om styrkelsen af ungdomsuddannelserne fremover skal komme fra en øget lærertæthed eller opkvalificering af lærerne. Centrum-venstre-partierne mener, ligesom Utdanningsforbundet, at der bør fastsættes normer for forholdet mellem elevtimer og lærertimer. Blandt de borgerlige partier er fokus i stedet, at lærerne skal opkvalificeres.

Allerede i 2015 blev der introduceret nye, højere krav til lærerne i både grundskole og videregående skole (VGS). Det har der været bred opbakning til, men den praktiske implementering er der ikke enighed om. For beslutningen indebærer nemlig, at lærere, der ikke opfylder kravene, ikke må fortsætte i deres job efter 2025. Samtidig mener Utdanningsforbundet, at det er urimeligt, at lærerne skal bruge deres fritid på opkvalificeringen, som det er nu. Fagforeningen kræver i stedet, at staten finansierer efteruddannelsen.

Derudover kan Norges deltagelse i PISA-undersøgelsen fremadrettet blive genstand for politiske diskussioner igen. To af partierne, der kan komme til at indgå i en centrum-venstre-koalition, mener nemlig, at landet bør udtræde af PISA.

Kamp om arbejdstiden

Det er dog ikke kun valget 11. september, der kan påvirke fremtidens skole. Til efteråret skal Utdanningsforbundet diskutere arbejdstid med de kommunale arbejdsgivere.

” Det er en udfordring, at der hele tiden kommer nye opgaver, uden at der følger ressourcer med.

Solveig Hvidsten Dahl, formand, Skolelederforbundet

TRE ANDRE NEDSLAG I DEN NORSKE GYMNASIEDEBAT

It-kampen

I Norge er digitaliseringen også nået til klasseværelset. Blandt lærerne er der også uenighed om, hvor meget it skal fylde. Konflikten står mellem dem, der drilsk kaldes ludditterne, som går forrest i de nye it-projekter, og dem, der lige så drilsk kaldes ludditterne, på den anden side. De har fået navn efter Ned Ludd, der stod i spidsen for en gruppe maskinstormere i 1800-tallets England.

Kanon eller ej

I Norge har der siden starten af 00'erne været snak om en kulturkanon, der kan være retningslinje for "god kultur", som en norsk gymnasielærer formulerer det. På den ene side er der stor modstand mod konceptet, men på den anden side er klassisk litteratur og anden klassisk dannelse nedprioritet i de nyere læreplaner, hvorfor projektet måske kan få en berettigelse. For tiden ligger planerne dog stille.

2014-strejken

I foråret 2014 sagde Utdanningsforbundets ledelse ja til en ny overenskomst, men blev overrumplet af et stort nej blandt medlemmerne. De sagde især nej til at blive pålagt faste arbejdstider med tvungen tilstedeværelse på skolen. Det ledte til en flere uger lang strejke hen over skolestarten i august, der sluttede i et kompromis, hvor den eksisterende aftale blev forlænget med et år.

”New Public Management-modellen har især været hård for VGS-lærerne, der tidligere har haft en forholdsvis stor frihed til at planlægge deres hverdag. Nu føler de sig mere styrede og kontrollerede. Derfor er der brug for en tillidsreform,” siger Thom Jambak fra lærernes fagforening.

Han bakkes op af Solveig Hvidsten Dahl, der er formand for Skolelederforbundet:

”Vi mener, at der i højere grad end i dag bør være tid til samarbejde og fælles planlægning og kompetenceudvikling. Det er også en udfordring, at der hele tiden kommer nye opgaver, uden at der følger ressourcer med. Det giver lærere og ledere en kompleks og krævende arbejdssituation.”

Netop arbejdstidsproblematikkerne har fyldt meget de senere år, fortæller Kristine Nergaard, der er arbejdslivsforsker i forskningsstiftelsen Fafo.

”Arbejdsbyrden og den øgede mængde rapportering er en af problemstillingerne. En anden er den mindskede frihed i arbejdssituationen, og at eleverne har brug for mere krævende opfølgning, fordi flere af dem kommer fra svære baggrunde,” siger hun og fortsætter:

”Tidsrøverne som for eksempel den øgede dokumentation har skabt mere utilfredshed end lønspørgsmålet. Lærerne har en oplevelse af, at der er mindre tid til det pædagogiske arbejde.”

Opgøret ulmer

De kommende samtaler om arbejdstid mellem Utdanningsforbundet og arbejdsgiverne er bare et af mange små tegn på, at et større opgør kan være på vej.

I Oslo er der allerede sket en udrensning i en lang række af de parametre, som skolerne måles på, og fremover bliver de økonomiske ressourcer efter alt at dømme fordelt med et større blik på de sociale skævheder i byen ligesom det sociale taxameter herhjemme.

Men nok så vigtigt, så er den store landsdækkende læreplan, Kundskabsløftet, under revision, og skolens nye "grundlov" har erstattet de mange detailstyrede læringsmål med brede rammer for dybdegående læring.

Derudover er der nedsat en arbejdsgruppe i det norske undervisningsministerium, der skal se på muligheden for at ændre VGS helt fra bunden. Den skal blandt andet kortlægge, om ungdomsuddannelsen tilgodeser erhvervslivets behov, men også om den fremmer lærelyst og motivation hos eleverne.

Med Thom Jambaks ord:

”Vi kan mærke, at der er en bevægelse i gang, når det gælder New Public Management. Det går langsomt, og vi er bagud, men det flytter sig.” ●

Bestyrelsesvalg 2017

Vil du repræsentere 120.000 medlemmer?

**Der skal vælges to bestyrelsesmedlemmer
til MP Pensions bestyrelse.**

Alle medlemmer kan stille op. Som kandidat skal du indstilles af mindst 25 medlemmer af MP Pension. Du skal melde dit kandidatur senest 1. november 2017 kl. 12.

Stil op!

Se hvordan du stiller op på mppension.dk/valg2017

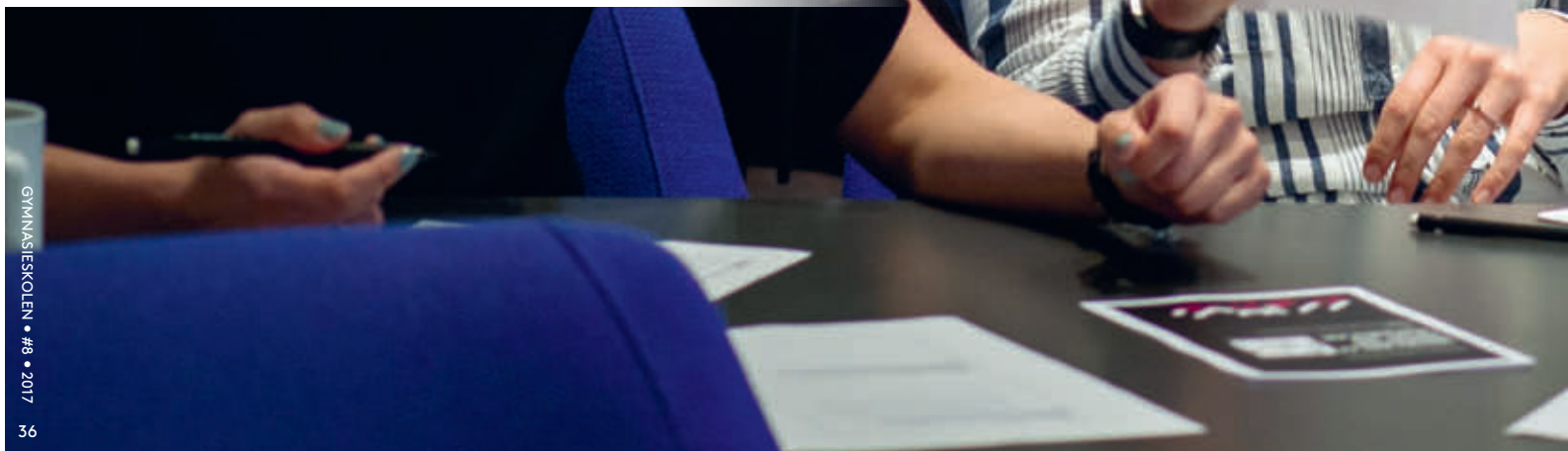
mppension.dk

PENSIONSKASSEN
**Magistre
& Psykologer**

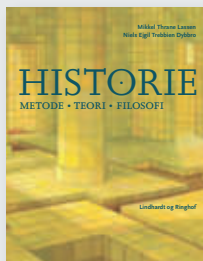
593 nye gymnasielærere tog i august hul på teoretisk pædagogikum. Her er det en del af "vestholdet", der blev undervist i Kolding.

PÅ SKOLEBÆNKEN

NYHEDER historie

Nyheder til historie og KS

- *Verdens historie 1* og *Verdens historie 2*. Nye udgaver tilpasset reformen.
- *Historie. Metode – teori – filosofi*. Bred og samlet introduktion til historiefagets metodiske kernebegreber.
- *Østeuropas historie*. Perioden fra 1. verdenskrig til i dag set fra østeuropæernes perspektiv og med nye kilder og kort.
- *Danmark i nyeste tid*. Perioden efter 1989 og et Danmark i forandring.
- *Flere sider af KS*. Ny, revideret grundbog og to nye temabøger, der gør eleverne klar til prøverne gennem en lang række øvelser og tekster.

Lindhardt og Ringhof
Uddannelse
Vognmagergade 11
1148 København
www.lru.dk

Uddannelse
EGMONT

6

SPØRGS- MÅL TIL...

1. HVAD KENDE- TEGNER EN GOD GYMNASIELÆRER?

"Det altafgørende er engagement – at man er interesseret i sit arbejde, sine fag og eleverne. Jeg er ikke en, der ved så meget om mine elevers private forhold i forhold til mange af mine kolleger, men jeg laver lidt sjov med dem, og på den måde prøver jeg at vise dem, at jeg godt kan lide dem."

2. HVAD ER DET MEST TILFREDSSTILLENDE VED DIT JOB?

"Jeg oplever en stor tilfredsstillelse, når en elev har skrevet en fantastisk SRP og vist alt det, vedkommende kan. Jeg er imponeret over, at mange af dem formår det, de gør. Det særlige ved SRP er, at eleverne bevæger sig ud over pensum, og det er dér, nogle af dem virkelig viser, hvad de kan. Nogle rykker sig meget med deres SRP, og det er sjovt."

3. HVAD ER DET MEST UDFORDRENDE VED DIT JOB?

"Matematik har fået et meget uheldigt omdømme blandt mange elever de seneste år. Mange er uinteresserede, og det er svært at gøre dem interesserede og omvende deres fordomme om matematik. Vi har svært ved at overtage eleverne fra folkeskolen og få dem i gang i gymnasiet, fordi mange synes, det er svært. Det er den overgang, der er det sværeste og mest udfordrende. For når folk først knækker koden, er det jo ikke så svært."

MG

HENNING
NØRGAARD
PEDERSEN

ALDER:
67 år

SKOLE:
Maribo Gymnasium

FAG:
Matematik
og fysik

”

Jeg ved godt, hvad politikerne gerne vil – de vil have færre i gymnasiet. Det, tror jeg også, er klogt.

4. HVILKET RÅD VIL DU GIVE TIL EN NYUDDANNET?

"Det kræver meget engagement at være gymnasielærer i dag. Mange unge lærere har svært ved at klare jobbet, fordi presset er stort. Så en gang imellem må man springe over, hvor gærdet er lavest, og der er det rigtig godt at have gode kolleger, der kan hjælpe en. Man har ikke tid til at gøre det 110 procent hver gang. Det er vigtigt, at man tør vise eleverne, at man også bare er et menneske og ikke ved det hele. Efterhånden som man bliver mere garvet, finder man ud af, at det er okay ikke at vide alt."

5. HVORDAN TROR DU, AT GYMNASIET VIL UDVIKLE SIG DE NÆSTE 5-10 ÅR?

"Jeg ved godt, hvad politikerne gerne vil – de vil have færre i gymnasiet. Det, tror jeg også, er klogt. Der går for mange, som ikke er engagerede og opnår for dårlige resultater. Jeg hører absolut ikke til dem, der tror, at det at få en studentereksamen er lykken for alle. De, der kun lige kommer ud med et snit på 2,1, kan ikke bruge det til ret meget. Det ødelægger også deres selvtillid. Det er ikke sundt altid at være den, der får 02 og lige klarer sig igennem. Det er bedre at få nogle succesoplevelser med det, man er god til."

6. HVIS DU KUNNE ÆNDRE EN TING I UDDANNELSESYSTEMET, HVAD SKULLE DET SÅ VÆRE?

"Jeg ved ikke, om det er en god idé, at alle skal have matematik på mindst B-niveau. Det vil ramme mange elever. To år er lang tid med et fag, man ikke har lyst til, og det vil der kun komme dårlige resultater ud af. Det er af hensyn til eleverne, at det er en dårlig idé – ikke af hensyn til faget. Vi har altid brugt hele skalaen, og det kan vi også godt blive ved med. Men matematikken er blevet det, der skal begrænse adgangen til gymnasiet, og det er ærgerligt."

"TILLID GØR MENNESKER STØRRE"

Tillid fra politikere, ledere og medarbejdere er nødvendigt for at udvikle en god offentlig sektor, mener Steen Vallentin, som er medforfatter til en ny bog om tillid og ledelse. Det gælder også i en tid med nedskæringer.

Afdelingslederen skulle afskedige én medarbejder i en afdeling med 10 personer. Lederen var slet ikke i tvivl om, hvem der skulle miste jobbet, og tænkte, at det også var indlysende for medarbejderne i afdelingen.

Men da afskedigelsen var overstået, fandt lederen ud af, at samtlige medarbejdere i afdelingen havde frygtet, at de ville miste jobbet.

Steen Vallentin sidder i en lille sofa på sit kontor og fortæller anekdoten. Han er lektor på Copenhagen Business School (CBS) og har skrevet bogen Tillid, magt

og offentlige ledelsesreformer med sin kollega Niels Thygesen.

I bogen beskriver de, hvorfor de mener, at tillid til den offentlige sektor og offentligt ansatte og tillidsbaseret ledelse i det offentlige er absolut nødvendigt for at skabe den bedst mulige velfærd til borgerne.

Det gælder også i tider, hvor der bliver skåret ned, og medarbejderne måske frygter for at miste deres arbejde, mener Steen Vallentin.

”Vi bliver nødt til at holde fast i nogle positive idealer for, hvordan vi udvikler den offentlige sektor. Jeg vil ikke sige no-

”Når lederen giver noget fra sig og viser tillid til medarbejderne, så bliver lederen faktisk stærkere.

get forbløffet om, at tillid kan løse alt, men hvordan medarbejderne oplever ledelsen håndtere en krisesituation, betyder meget for tilliden på arbejdspladsen,” siger Steen Vallentin.

Han nævner selv, at der for to år siden var en større afskedigelsesrunde på CBS.

”Der var ikke tillid til noget som helst på det tidspunkt, selvfølgelig var der ikke det,” siger Steen Vallentin.

Eneste rigtige vej

Den nye bog er dog ikke en håndbog i ledelse under kriser og nedskæringer.

Bogen har et meget større ærinde – nemlig at få banket på plads, at tillid er den eneste rigtige vej at gå for at lede offentlige arbejdspladser. Det gælder både i forhold til politikernes tillid til de offentlige arbejdspladser, lederne tillid til medarbejderne og medarbejdernes tillid til ledelsen.

En helt afgørende pointe for forfatterne er, at tillid ikke er noget, der skal gives for medarbejdernes blå øjnes skyld, eller for at medarbejderne får frihed til at passe sig selv.

”Der er mange ledere, der ser tillid og kontrol som et nulsumsspil. Hvis jeg giver dig større tillid, så mister jeg noget kontrol. Men vi vil gerne vise, at tillid og kontrol er et plussumsspil, og at når lederen giver noget fra sig og viser tillid til medarbejderne, så bliver lederen faktisk stærkere og i virkeligheden mere magtfuld, og arbejdspladsen skaber bedre resultater,” siger Steen Vallentin.

Negativt menneskesyn

Han fortæller, at de fleste politikere og ledere i dag er enige om, at rendyrket New Public Management er en forkert måde at lede det offentlige på. Mange har indset, at man ikke bare kan måle, kontrollere og dokumentere sig til bedre velfærd, eller at den offentlige sektor ikke bliver bedre af at skabe konkurrence mellem medarbejderne.

”Det er godt, fordi New Public Management har et negativt menneskesyn, som handler om, at de ansatte er opportuniste, som i virkeligheden helst vil arbejde så lidt som muligt, medmindre de får pisk

eller gulerod. Vi kan se, at mennesker reagerer negativt, når der ikke bliver vist tillid til dem, hvorimod tillid gør mennesker større, og dermed bliver faglige evner i højere grad udfoldet,” siger Steen Vallentin.

Ifølge forfatterne er det dog vigtigt at forstå, at tillid ikke behøver at være en modsætning til kontrol, dokumentation og økonomisk styring.

”Selv om New Public Management ikke er en god idé, er det svært at forestille sig en offentlig sektor uden kontrol og økonomisk styring. Tillid handler om, hvordan politikerne og lederne bruger denne styring. Hvis medarbejderne ser lederne som omvandrede regneark, er det et problem, men hvis tal og målstyring bruges til at skabe et fælles sprog og en fælles forståelse på arbejdspladserne, kan det godt gå hånd i hånd med tillid,” siger Steen Vallentin.

Han nævner som eksempel, at tidligere undervisningsminister Ellen Trane Nørby (V) lancerede en portal, hvor forældre og andre interesserede kunne sammenligne karakterer og løfteevne for de enkelte folkeskoler.

”At skabe transparens mellem skolerne er ikke nødvendigvis imod tillidsbaseret ledelse. Det kommer an på, hvordan man bruger tallene, og om man forstår, at der kan være flere grunde til, at eleverne præsterer forskelligt.”

Samarbejde er vigtigt

Med andre ord: Tillid på offentlige arbejdspladser handler ikke om, at politikerne eller lederne skal gå på kompromis med resultaterne. Tillid mellem ledere og medarbejdere er tværtimod forudsætningen for at skabe resultater som for eksempel god undervisning til eleverne på gymnasierne, mener forfatterne.

”Samarbejde er en væsentlig ressource, som kan fremelskes på en arbejdsplads med tillid. Tillid handler om at skabe gode relationer, hvor vi bruger hinanden, og hvor medarbejderne også tænker på supervision og feedback fra ledelsen som noget positivt og ikke bare et overgreb på deres autonomi,” siger Steen Vallentin.

Lederen er i den sammenhæng meget afgørende for arbejdspladsen, påpeger han.

OM

STEEN VALLENTIN

- Lektor ved Institut for Ledelse, Politik og Filosofi på CBS.
- Har skrevet en lang række artikler og bøger om social ansvarlighed, etik, værdier og tillid i private virksomheder og offentlige organisationer.
- Aktuel med bogen Tillid, magt og offentlige ledelsesreformer skrevet i samarbejde med Niels Thygesen.

” Tillid er ikke bare at lade lærerne passe sig selv.

”Det gør en kæmpe forskel, om medarbejderne har tillid til deres leder, og hvordan lederen for eksempel håndterer den usikkerhed, der kan være på en arbejdsplads i nedskæringstider. En organisation er en social organisme, og det er afgørende, hvordan folk fungerer sammen socialt, og hvilket arbejdsmiljø og sociale kapital der er på arbejdspladsen.”

På et gymnasium og på mange andre akademiske arbejdspladser er der en forholdsvis stor grad af selvledelse blandt medarbejderne. Steen Vallentin mener dog ikke, man kan konkludere, at selvledelse blandt medarbejderne er et tegn på, at der så også er tillidsbaseret ledelse på skolen.

”Tillid er ikke bare at lade lærerne passe sig selv. Selvledelse kan virke som en turboladet ansvarliggørelse af i forvejen presede medarbejdere med en forventning om, at de bare leverer endnu mere kvalitet. Lederne skal være i stand til at skabe faglig ledelse og sørge for, at gymnasielærerne bruger hinandens ressourcer, og at samarbejdet på skolen fungerer godt, og det kræver tillid.”

Politikerne reagerer med mistillid

Steen Vallentin har forsket i tillidsbaseret ledelse længe og har fulgt det offentlige arbejdsmarked tæt i flere år. Han mener, at der i dag er større forståelse blandt ledere og politikere af, at tillid er afgørende for at udvikle en god offentlig sektor, men der er alligevel i høj grad plads til forbedringer.

”Lige så snart der er et problem i den offentlige sektor – for eksempel fejlmedicinering på et sygehus – så er rygmarvsreaktionen fra politikerne, at der skal indføres mere kontrol. Man vælger ikke at undersøge, om det kunne være et lokalt problem, men i stedet lægger man en dyne af nye regler ud over arbejdspladserne og skaber mere mistillid,” siger Steen Vallentin.

Han mener, at den mistillid siver ned igennem systemet.

”Jeg tror i praksis, at der findes offentlige ledere, som ikke går ind for tillid til medarbejderne. Budskaberne om tillidsbaseret ledelse har været fremme mange gange, men jeg tror ikke, alle ledere har forstået det endnu,” siger Steen Vallentin. ●

Får du Gymnasieforskning?

” Min ide er at lægge den digitale dannelse/uddannelse ned i fagene, så man kan få et eksamensspørgsmål, der hedder ’Lav en analyse af markedet for hævnporno’. ” *Vincent F. Hendricks*

NYT NUMMER:

- Tema om digital dannelse
- Reform 17 – hvad bringer den med sig?
- Fag er ikke miniatureudgaver af videnskabsfag
- Snak med irriterende elever
Resultater fra forskningsprojekt om relationskompetencer og klasseledelse

Gymnasieforskning.dk
– database og magasin.

Formidler forskning
i de gymnasiale
uddannelser.

Magasinet **Gymnasieforskning** formidler aktuel forskning i journalistisk bearbejdede artikler – praksisnært og relevant.

Se mere på www.gymnasieforskning.dk

Gymnasieforskning
– KAN BRUGES I PRAKSIS

KULTUR - HELIKOPTEREN

TEKST: EMIL EGGERT SCHERREBECK JØRGENSEN

VIL DU OGSÅ GERNE HAVE FINGEREN PÅ PULSEN I FORHOLD TIL NY KUNST OG KULTUR?

Så læs med her, hvor kulturskribent og musik-anmelder ved Dagbladet Information **Emil Eggert Scherrebeck** fremover vil anbefale nye film, tv-serier, plader, podcast og bøger – særligt målrettet mod gymnasie-lærere. "Begge mine forældre er gymnasie-lærere, og jeg anbefaler dem ofte nye kulturprodukter, som de kan bruge i deres undervisning, eller som de måske ligefrem kan bruge som indgange til bedre at forstå deres elever," fortæller han.

BOG: EILEEN MYLES – IKKE MIG

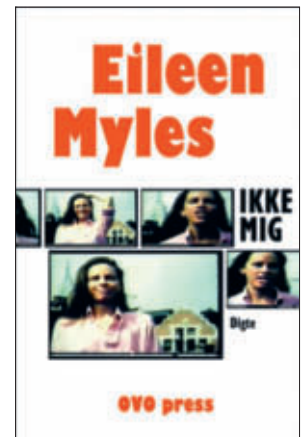
Vi skal også huske at tale om seksualitet og progressiv poesi, og den nye danske oversættelse af to af den amerikanske digter Eileen Myles' digtsamlinger samlet i bogen Ikke mig (oversat af Mette Moestrup) er et godt sted at starte. Dette citat fra åbningsdigtet Et Amerikansk Digt illustrerer rigtig godt hvorfor:

"Jeg sprang / på en Amtrak til New / York i de tidlige / 70'ere og så kan man / vist godt sige / mine hemmelige år / begyndte. Jeg tænkte / hm, jeg vil være digter. / Hvad ku være mere / tåbeligt og obskurt. / Jeg blev lesbisk. / Alle kvin-derne i min / familie ligner / lebbes, men det er virkelig / at træde ved siden af flaget / når du blir én."

Ikke mig er dyb, sjov, underfundig ligefrem og yderst læsværdig.

Hvis du bliver hooked, så læs også Mira Gonzalez' digt-samling I will never be beautiful enough to make us beautiful together, som også er at finde på dansk (Jeg vil aldrig blive smuk nok til at gøre os smukke sammen, oversat af Caspar Eric).

Hvis du ikke bliver hooked, så læs i stedet Gisli Pálssons historiske bog Hans Jonathan – manden som stjal sig selv om den slavejorte mand fra St. Croix, der flygtede fra Danmark til Island og stiftede familie.

TV-SERIE: FARGO, TREDJE SÆSON

Fake news, skuffefirmaer og skattely. I den spændende og komplekse tredje sæson af krimiserien Fargo befinder vi os i lokalmiljøet omkring småbyerne St. Cloud og Eden Valley i Minnesota, hvor karakterernes charmerende accenter er lige så tykke som deres vinterjakker. Her har tilsynsværgen Ray Stussy imod alle regelsæt scoret sin tidligere klient, den vaneforbryderiske skønhed Nikki Swango, og sammen er de begyndt at lede efter muligheder for at bryde ud af deres grå liv.

Ud over at have en chance for at slå igennem som bridgespillere er parrets bedste alternativ at forsøge at tilrane sig en del af Rays storebror Emmitt Stussys formue. Men hvad Ray og Nikki ikke ved, er, at Emmitts firma er ved at blive opslugt af et multinationalt økonomisk forbrydersyndikat ledet af en britisk verdensborger med dårlige tænder, som hverken står tilbage for at ty til vold eller manipulerende historiefortælling.

Hvert afsnit af Fargo starter med påstanden om, at det, vi skal se, er baseret på virkelige hændelser. Men efterhånden som historien skrider fremad, bliver denne påstand sværere og sværere at tro på, og seerens alternative facts-radar bliver for alvor sat på prøve. Fargo, der både er underholdende og tankevækkende, er derfor en rigtig god indgang til at diskutere falske nyheder og økonomisk kriminalitet.

Hvis du bliver hooked, så se også de to foregående sæsoner af Fargo, som følger to andre "sande" kriminalhistorier, ligeledes på HBO Nordic.

Hvis du ikke bliver hooked, så tjek op på Netflix-serien Bojack Horseman. Fjerde sæson er netop startet.

KULTUR- HELIKOPTEREN

› **MUSIK:** LCD SOUNDSYSTEM – AMERICAN DREAM

Alle skal dø, også den amerikanske drøm. Det ville være en oplagt tagline for Brooklyn-bandet LCD Soundsystems nye, formidable plade, American Dream, hvor James Murphy og co. insisterer på at tale om og sætte lyd på de store afslutninger i livet – livets egen afslutning ikke mindst – samtidig med at pladen på paradoksal vis markerer bandets egen genforening efter seks års pause.

Det var ifølge bandets centrale figur, James Murphy, selveste David Bowie, der overbeviste ham om, at han skulle samle bandet på ny. Og med sin død sidste år har David Bowie yderligere påvirket pladen, for døden dirrer igen hver eneste velproduceret tromme- eller synthesizerlyd.

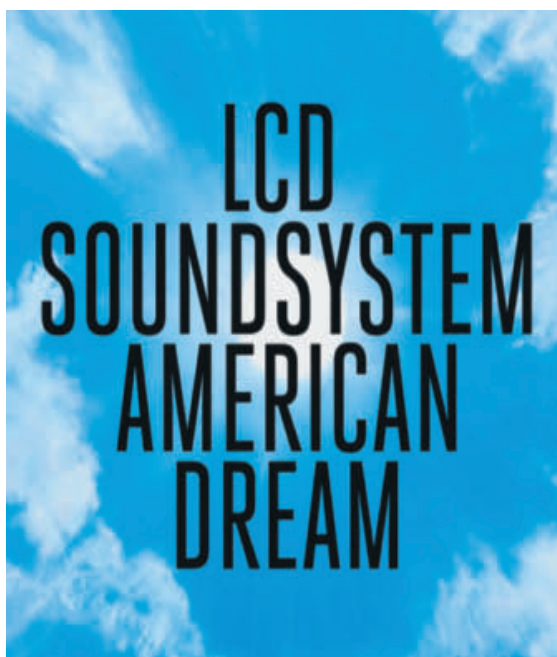
Hør ikke mindst de mørke numre How do you sleep og Black screen, hvor smerten over at miste lammer det synkende jeg og får synthesizerne til at vakle. Og titelnummeret American dream, der hand-

ler om afslutningen på et af det moderne samfunds mest centrale drømme, men hvor det er en særlig version af den amerikanske drøm, nemlig kunstnerens og den skæve eksistens' drøm om at slippe væk fra borgerligheden.

Vi skal huske både at tale om døden og om, hvad vi sigter efter i livet, og kunsten kan være en fremragende indgang til det. Læs i den forbindelse også den danske forfatter Naja Marie Aids hjerteskrærende bog om sin søns død, Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage, og hør Mount Eeries plade A Crow Looked at Me. Så er der et dybt rørende fundament for et helt undervisningsforløb om noget af det, der er sværest og vigtigst at tale om.

Hvis du bliver hooked, så lyt også til The War On Drugs' nye, fremragende plade A Deeper Understanding, hvor bandet forsøger at vælte livet.

Hvis du ikke bliver hooked, så lyt i stedet til R'n'B-sangeren SZA's fløjlsfrække album Ctrl.

Tænk større

Invitation: Generalforsamling den 23. november kl. 17

Mød op hos Magistrenes A-kasse, Lindevangs Allé 2 (Tårnet) på Frederiksberg (tæt ved MA's hovedkontor på Peter Bangs Vej). Og mød din a-kasse og din bestyrelse.

Har du forslag til dagsorden, skal du sende det til rjo@ma-kasse.dk senest fire uger før. Du kan rekvirere generalforsamlingsmaterialet tidligst 14 dage før på samme mail eller på 35 86 68 49.

MA yder tilskud til transport til og fra generalforsamlingen og byder ud over den formelle del på en debat og en lille forfriskning. Alle medlemmer er velkomne.

Bestil **bog + kursus**
...om den faglige
vurderingssamtale, den
fagligt vejledende samtale,
trivselssamtalen, den
vanskelige samtale og ikke
mindst evalueringssamtalen
i grundforløbet.

Professionelle samtaler – en brugsbog for undervisere

Hvordan hjælper man eleven til at vælge studieretning efter grundforløbet? Hvordan taler man konstruktivt om det faglige standpunkt? Hvordan giver man kollegaen supervision?

Denne bog kvalificerer udfordrende samtaler med både elever og kolleger via praksiseksempler og et teoretisk fundament.

102 sider • 140 kr. ekskl. moms og forsendelse.

Luk virksomheden op, 2. udgave

Bogen dækker hele kernestoffet i erhvervsøkonomi på C-niveau og mere til – opdateret til 2017-reformen. Gennem hele bogen er der minicases og øvelser til forståelse af stoffet.

Politikbogen til samfundsfag A-niveau belyser det politiske kerne stof på en måde, som gør det politiske begrebs- og teoriapparat let at anvende for eleverne og træner den skriftlige eksamen.

Politikbogen

forlaget © columbus

Tlf. 3542 0051 • www.forlagetcolumbus.dk

IT-CAMP FOR KVINDELIGE GYMNASIEELEV

Den 16.-17. oktober 2017

IT-Camp for kvindelige gymnasieelever

Den 16.-17. oktober 2017 holder IT-Universitetet en IT-Camp for kvindelige gymnasieelever. Hvis du har elever, der interesserer sig for IT og har lyst til at prøve kræfter med at programmere deres egne apps eller webservices, lære hvordan de går på detektivarbejde i store datamængder og få en masse inspiration til, hvad de kan med en uddannelse inden for IT, så kan de deltage i IT-Universitetets IT-Camp.

IT-Campen er gratis, og de behøver ikke at kende til programmering på forhånd. Den eneste forudsætning for at deltage er godt humør og gåpåmod. Vores undervisere og studerende vil sørge for, at dine elever får to sjove og inspirerende dage.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at ringe på 7218 5200 eller 7218 5213, eller skrive en e-mail til it-camp@itu.dk

Læs mere om IT-Campen og om tilmelding på itu.dk/it-camp

IT-UNIVERSITETET I KØBENHAVN

Stiger deltagerbetalingen på VUC?

Jeg har læst, at deltagerbetalingen er blevet sat op på hf-enkeltfag på VUC. Er det rigtigt?

Anette Rachlitz,
konsulent i GL, svarer:

Regeringen fremlagde torsdag den 31. august i år sit forslag til finanslov 2018. Forslaget indeholder ganske rigtigt en stigning i deltagerbetalingen til alle gymnasiale enkeltfag – herunder også gymnasiale suppleringskurser (GSK). Det er altså ikke kun kursisterne på hf-enkeltfag på VUC, der rammes. For enkeltfag i faggruppe 1 og GSK foreslår regeringen, at deltagerbetalingen stiger fra 450 kroner til 550 kroner per fag, mens der på faggruppe 2 foreslås en stigning fra 1.100 kroner til 1.400 kroner. Det svarer til en stigning på cirka 25 procent.

Forslaget ændrer ikke ved, at kursister, der tager en hel gymnasial uddannelse via enkeltfag, kan få deltagerbetalingen tilbage efterfølgende. For GSK er undervisningen fortsat gratis, hvis eleven påbegynder fag på GSK senest godt to år efter endt ungdomsuddannelse. En øget brugerbetaling ændrer ikke ved institutionens indtægter for den enkelte kursist, men det flytter udgifter fra staten til kursisten. Det kan betyde, at færre kursister ønsker at dygtiggøre sig via enkeltfag. Uddannelse er et offentligt gode, og Gymnasieskolernes Lærerforening arbejder for lige adgang og dermed ingen deltagerbetaling. Deltagerbetaling rammer socialt skævt, og kursistgruppen, som gymnasiale enkeltfag henvender sig til, er typisk ikke unge og voksne med mange penge.

Stigningen i deltagerbetalingen er som sagt et af regeringens forslag, der vil blive forhandlet med de øvrige partier de kommende måneder.

Stigningen i deltagerbetalingen er som sagt et af regeringens forslag, der vil blive forhandlet med de øvrige partier de kommende måneder.

GL-medlem på eux?

Jeg er lige blevet ansat til at undervise på eux. Jeg er medlem af GL. Nu spørger flere af mine kolleger, om de også kan blive medlem af GL. De underviser jo på en gymnasial uddannelse.

Christian Gynther Hansen,
konsulent i GL, svarer:

Mange lærere på eux melder sig i denne tid ind i Gymnasieskolernes Lærerforening (GL). Når dette er naturligt, skyldes det, at GL har forhandlings- og aftaleret til akademiske ansættelser på eux, hhx, htx, stx og hf.

I den forbindelse skal man som ansat på skoler, der udbyder eux, være opmærksom på, at en akademiker, der alene varetager undervisning på eux eller i en kombination mellem eux og hhx/htx, skal ansættes på overenskomst for akademikere i staten.

En akademiker, der varetager undervisning, der involverer eud og fag på gymnasialt niveau i en eller flere af uddannelserne eux, hhx, htx, stx eller hf, skal ansættes på overenskomst for akademikere i staten, hvis mere end halvdelen af arbejdet er betinget af den akademiske uddannelse. Hvis det er mindre end halvdelen, kan der ske deltidsansættelse på akademikeroverenskomsten.

Der kan også, på især handelsskoler, være ansatte på tjenestemandslignende vilkår, der er ansat før 1995 og hovedsagligt underviser på gymnasialt niveau (i lønramme 16/31 – det akademiske lønforløb). Disse lærere kan med fordel også blive medlem af GL.

Der kan også, på især handelsskoler, være ansatte på tjenestemandslignende vilkår, der er ansat før 1995 og hovedsagligt underviser på gymnasialt niveau (i lønramme 16/31 – det akademiske lønforløb). Disse lærere kan med fordel også blive medlem af GL.

GL's sekretariat svarer hver dag på spørgsmål fra medlemmerne. Gymnasieskolen bringer fremover nogle af de spørgsmål, der har en bred relevans og interesse for medlemmerne.

skriv

Har du et spørgsmål, som du mener, at andre medlemmer også kan have glæde af at få besvaret, er du velkommen til at sende det til gymnasieskolen@gl.org – så vil GL's konsulenter besvare det.

OM

MARTIN
WIND

er netop færdiguddannet cand.mag. i psykologi og kommunikation fra Roskilde Universitet og satser på en karriere i gymnasieverdenen, gerne som elevcoach og/eller elevrådgiver.

MAGT

Karakterens

I stedet for at eksperimentere med karakterfritagelse, når karaktererne alligevel ikke forsvinder reelt, bør kræfterne bruges på at medtænke elevernes følelsesoplevelser i forbindelse med karaktergivning, mener kronikøren på baggrund af sit speciale. Her har han undersøgt gymnasieelevernes møde med karakterer.

Den 7. april 2017 udsendte Undervisningsministeriet en mail til alle gymnasieskoler i landet med et tilbud om deltagelse i et rammeforsøg med karakterfritagelse i udvalgte 1.g-klasser. De gymnasier, der har interesse i at deltage i forsøget, skal således sende en motiveret ansøgning, hvori det fremgår, hvordan de konkret vil udføre forsøget. For at hjælpe gymnasierne i gang er der i mailen vedhæftet artikler, forskningsrapporter og lignende, der på forskellige måder argumenterer for de læringsmæssige fordele ved at fritage gymnasieelever fra at blive karaktermæssigt evalueret. Den gammelkendte evalueringsform med karakterer refereres til som en summativ evaluering; en bagudrettet evalueringspraksis, hvor man med karakteren opsummerer elevens resultater. I forsøget skal denne suppleres med en mere fremadrettet formativ evaluering. Den fremadrettede evaluering har til

formål at fastlægge den enkeltes niveau for med afsæt i dette at tilrettelægge det bedst mulige læringsforløb og at styrke elevernes evne til at selvevaluere. Den formative evaluering anses for værende et vigtigt redskab i bestræbelserne på at få begrebet læring i centrum, i stedet for at opmærksomheden, som vi har set det blandt gymnasieelever i den seneste tid, i stigende grad fokuseres omkring karakteren og dennes forbindelser til fremtidige karrierevalg.

Med udgangspunkt i disse indsigter har rammeforsøget til formål at tilvejebringe mere viden om, hvordan man bedst kan anvende ikkekarakterbaseret, systematisk feedback i gymnasiet (Undervisningsministeriet). Således synes et prøveforsøg med karakterfritagelse at være et fornuftigt og konstruktivt tiltag, der gennem en fremadrettet evaluering potentielt for alvor får flyttet fokus tilbage på læring.

Jeg må dog tilføje et lille men i denne forbindelse. Dette men drejer sig ikke så meget om sandhedsværdien i, at en formativ evaluering er konstruktiv i et læringsperspektiv, og det drejer sig ej heller om, hvorvidt et forløb med karakterfritagelse kan fremme en bedre og mere fokuseret læring. Forskningsrapporterne

taler deres tydelige sprog, og det er ikke mit formål at gå i clinch med deres udsigelser i dette anliggende. Derimod vil jeg gerne diskutere, om forsøget i virkeligheden er et godt redskab til at forbedre elevernes generelle trivsel i en stresset hverdag, og hvis dette er tilfældet, hvorvidt et karakterfritagelsesforsøg ikke i højere

grad ville være gavnligt senere i gymnasieforløbet, eksempelvis i 2.g og 3.g.

Trivselsspørgsmålet vil jeg vende tilbage til, mens jeg for indeværende vil diskutere effekten (både i et lærings- og trivselsperspektiv) af karakterfritagelsesforsøget, når nu dette forsøg kun foretages i 1.g.

” Fokuset på læring frem for trivsel og mentalt velvære gør forsøget til en symbolsk lakaj for konkurrencestaten. Formålet er at optimere eleverne og klargøre dem til arbejdsmarkedet.

En grad af ligestilling

Baggrunden for denne indvending tager udgangspunkt i min undersøgelse på et københavnsk gymnasium, som jeg har foretaget hen over en længere periode i 2016 i forbindelse med min specialeafhandling. Kort fortalt zoomede specialet ind på gymnasieelevers følelsesmæssige oplevelser i en stresset hverdag, specielt med fokus på karakterens betydning for deres oplevelser. Undersøgelsen omfattede interview og observationer i henholdsvis en 3.g- og en 1.g-klasse. Blandt specialets konklusioner var der især et forhold, der var særligt interessant, nemlig forskellen på påvirkningen fra karaktererne på de to klassetrin. Jeg fandt en udtalt forskel på intensiteten af karakterens påvirkning.

I 1.g-klassen blev karakterer tilgået med en vis grad af ligestilling. Den generelle holdning var præget af, at karakterens betydning ikke var overvældende, navnlig fordi der var en følelse af at have nok tid til at rette op på eventuelle dårlige resultater. Kun de fag, der skulle afsluttes efter i 1.g, syntes at have optaget elevernes bevidsthed.

Helt anderledes så det ud i 3.g-klassen. Her var karaktererne tydeligt til stede i næsten alle aspekter af elevernes dagligdag: i forskellige moduler, hvor lærerne ofte relaterede det aktuelle undervisningsmateriale til de nært forestående afsluttende eksamener, i gruppearbejdet, når eleverne blev delt ud i mindre hold og bedt om at arbejde med et givent materiale, og sidst og måske mest bemærkelsesværdigt i samtalerne i pauserne, hvor karakterer syntes at være et tilbagevendende emne blandt alle klassens elever. Karaktererne

var bogstavelig talt allestedsnærværende, og flere af de efterfølgende interview viste antydningen af unge mennesker, hvis mentale overskud var på et absolut minimum grundet denne tilstedeværelse. Jeg oplevede elever, der ikke kunne sove om natten på grund af stresslignende tilstande, og jeg oplevede elever, der totalt havde opgivet håbet om at klare sig godt karaktermæssigt og derfor befandt sig i en permanent krisetilstand. Andre berettede om store frustrationer, når lærernes evalueringer ikke var tilsvarende deres egen opfattelse af resultatet af en given opgave. Én elev i en sådan grad, at vedkommende ad flere omgange måtte genoverveje valget om at gå på gymnasiet.

I forhold til 1.g-klassen var kontrasten tydelig. Her var det faglige og det sociale rum tydeligt opdelt. I pauserne var der masser af plads til samtaler om både fester, kærester, fodbold og cafebesøg, mens karaktererne blev tildelt relativt lidt opmærksomhed. I interviewene stødte jeg på enkelte fortællinger, hvor bekymring om fremtiden udmøntede sig i en bekymring om at præstere tilstrækkeligt på gymnasiet, men i de fleste tilfælde var samtaler om karakterer præget af en vis bekymringsløshed.

Man gør dem en bjørnetjeneste

I lyset heraf kan der altså sættes spørgsmålstegn ved, om et forsøg med karakterfritagelse nu også bør afholdes i 1.g. Hvad afspejler de efterfølgende konklusioner i virkeligheden? Jeg er overbevist om, at forsøget vil vise positive resultater, og jeg er heller ikke i tvivl om, at de implicerede elever og lærere vil bifalde den karakterfrie hverdag. Resultatet vil formodentlig vise elever, der har forbedret både deres læring og deres generelle trivsel. Men hvad siger resultatet egentlig noget om? Og hvad så bagefter? Resultatet siger noget om, hvilke enorme fordele der er ved ikke at underlægge eleverne i gymnasierne det enorme pres, der følger af at blive evalueret konstant. Men skal forsøget sætte ind i 1.g, hvor de end ikke har oplevet det reelle pres, der uundgåeligt vil tage til i de efterfølgende år med bevidstheden om karakterens altafgørende betydning for det fremtidige karrierevalg?

Groft sagt bliver eleverne lullet ind i en forestilling om, at dette pres ikke er så insisterende og måske end ikke findes i det omfang, de kun har hørt andre omtale det. De er med andre ord ikke forberedte på, hvad de har i vente. Ordsprog bliver nu om dage ofte fejlanvendt, men her er der i sandhed tale om en bjørnetjeneste.

Jeg er klar over, at en indvending som ovenstående ikke tager de praktiske omstændigheder i betragtning. Man kan påstå, at jeg uden videre kritiserer et ellers udmærket forsøgstilbud. Jeg er klar over, at karakterfritagelse ikke er en mulighed i 3.g, når flertallet af de videregående uddannelser beror på en udvælgelse på baggrund af et karaktergennemsnit. Karakteren har her højeste prioritet (modsat i erhvervslivet, når

den videregående uddannelse er afsluttet) og kan ikke uden videre bortskaffes. Vi har altså med et strukturelt problem at gøre, hvortil der ikke er ligefremme løsninger, og endnu vigtigere, hvor der ikke er vilje til løsninger. Præstationskulturen er en realitet, en kampplads med mange tabere, som også karakterfritagelsesforsøget er et produkt af. Fokuset på læring frem for trivsel og mentalt velvære gør forsøget til en symbolsk lakaj for konkurrencestaten. Formålet er at optimere eleverne og klargøre dem til arbejdsmarkedet, og hvis det har positiv effekt på trivslen, ja, så er det jo heldigt.

Eleverne i 1.g får sig i bedste fald et hyggeligt første år for senere potentielt at blive overrumplet af en præstationsfokuseret kultur, der i mange tilfælde har vist sig at have store psykiske konsekvenser for de unge mennesker.

Grundigere argumentation

Men når det nu ikke uden videre lader sig gøre at komme den nuværende præstationskultur til livs, så er det altafgørende, at vi

tager de unges problemer meget seriøst. Det være sig politisk som ledelsesmæssigt på gymnasierne, men vigtigst af alt må lærerne rustes ordentligt til denne mere psykologiske problemstilling, eleverne og de derfor også selv står over for. Mens det selvfølgelig ikke er realistisk, at alle gymnasielærere skal have efteruddannelse i pædagogisk psykologi, så er der konkret en ting, der kan gøres: en opprioritering af den medfølgende evaluering, når karakteren gives. Det drejer sig på sin vis om lærernes respekt for den karakter, de giver, og respekt for den enorme påvirkning, karakteren har på elevens følelsesoplevelser.

Hvis den medfølgende evaluering opprioriteres, tvinges lærerne så at sige til en mere grundig argumentation for den tildelte karakter. En håndfuld af de frustrationer, jeg stødte på, især i 3.g-klassen, handlede om en fortvivlelse over, at lærerne ikke kunne præcisere, hvorfor den specifikke karakter var givet, og derfor også sjældent kunne præcisere, hvad der skulle til for at forbedre den. En af inter-

viewpersonerne forklarer frustrationen meget klart, når jeg spørger til følelsen af ikke at kunne få præciseret baggrunden for en given karakter:

"Jamen altså, man bliver jo opgivende. Man bliver jo sindssygt opgivende, og så bliver man ked af det, eller det gør jeg i hvert fald. Jeg bliver virkelig ked af det og så altså, fordi så kan det hele også være lige meget. Fordi hvis du ikke føler, du rykker dig, og din lærer ikke hjælper dig, så kan det, altså hvorfor skal du så overhovedet gøre det? Hvorfor skal du overhovedet være der?" (Fra specialet).

I citatet er vedkommende på nippet til at opgive hele studiet, når det ikke er muligt for hende at få konkretiseret, hvad der skal forbedres, og hvorfor hun er blevet evalueret, som det er tilfældet. Det er et tydeligt eksempel på vigtigheden af, at karaktergivningen tilgås med yderste seriøsitet. For eleverne kan karakteren opleves som værende altafgørende for deres fremtid, hvilket gør den til en potentiel bombe under deres selvværd og selvfølelse. Lærerne må være sig dette bevidst og gøre karaktergivningspraksissen til første prioritet for herigennem at sikre elevernes fortsatte engagement og, vigtigst af alt, mentale velvære. Så i stedet for at eksperimentere med karakterfritagelse, når karakteren alligevel ikke forsvinder reelt, bør kræfterne bruges på at skabe en praksis, hvor elevernes følelsesoplevelser i forbindelse med karaktergivningen medtænkes og imødekommes med omhu og forståelse. Hvis konkurrencestaten er kommet for at blive, må vi også sikre, at dens soldater ikke såres allerede under værnepligten. ●

” For eleverne kan karakteren opleves som værende altafgørende for deres fremtid, hvilket gør den til en potentiel bombe under deres selvværd og selvfølelse.

Gymnasieskolen KØR SELV-FERIE

Gymnasieskolen giver dig ekstra gode priser på udvalgte rejsemål. Oplys rejsekoden "GYMNASIESKOLEN" ved bestilling – så får du automatisk rabatprisen.

Slotshotel med egen golfbane

4 dage på slotshotel i Mecklenburg-Vorpommern, Nordtyskland

2 overnatninger 999,-
4 overnatninger 1.899,-

Hotel und Golf Schloss Krugsdorf

Hotellet ligger i den lille landsby Krugsdorf i Mecklenburg-Vorpommern tæt ved grænsen til Polen. Slottets historie går 500 år tilbage i tiden, og dengang blev her opført en ridderborg, som senere blev til et adeligt slot. I dag er slottet blevet renoveret fra yderst til inderst til glæde for gæster med forkærlighed for romantik og stemning, og golfentusiasterne kan blandt andet boltre sig på drivingrangen og en 18-hullers mesterskabsbane, som ligger naturskønt ud mod Ueckermünder Heide. Kort fortalt, giver Schloss Krugsdorf jer muligheden for at

sammensætte en ferie med en herlig kombination af golf, gourmet og luksuriøs indkvartering. I bor i det fine slotsaneks med udsigt over slotsparken og golfbanen, og som gæst på slottet I kan roligt glæde jer til udsøgte morgenmåltider og middage i slottets restaurant La Grue, hvor stilen og maden er klassisk og elegant med et moderne præg.

Ankomst søndag til onsdag frem til 20.12.2017 og i perioden 2.1.-27.6.2018.

Pris pr. person i dobbeltværelse

1.449,-

Pris uden rejsekode 1.599,-

- 3 overnatninger
- 3 x morgenbuffet
- 3 x 3-retters middag på slotsrestauranten La Grue med udsigt mod slotsparken
- 3 x greenfee til slottets golfbane (i sæsonen)
- Fri brug af drivingrange
- Rabat på greenfee hos Binowo Park i Polen

Børnerabat (ved 2 voksne)

1 barn 0-5 år gratis. 1 barn 6-14 år ½ pris.

Skønne dage i Skagen

3 dage på 4-stjernet hotel

Color Hotel Skagen ★★★★★

På det 4-stjernede hotel på toppen af Danmark har I mulighed for at finde ind til det ægte Skagen med den ro, originalitet og stemning, som skagensmalerne fandt inspiration i. Her er perfekt til en slentretur i historien mellem de hvidmalede stakitter og små dukkehuse bag hovedgaden. Og man kan stadig møde Krøyer, Drachmann og ægteparret Ancher – deres ånd lever på Skagens Museum og i Anchers og Drachmanns huse.

Valgfri ankomst frem til 15.12.2017 samt i perioden 23.3.-25.6.2018.

3 overnatninger 1.549,-

Pris pr. person i dobbeltværelse

1.149,-

Pris uden rejsekode 1.299,-

- 2 overnatninger
- 2 x morgenbuffet
- 1 x 3-retters middag på Restaurant Holger

Børnerabat (ved 2 voksne)

1 barn 0-5 år gratis. 2 børn 6-14 år ½ pris.

Det historiske Harzen

4 dage på hotel i Mitteltyskland

Hotel Gasthof Erholung

Når man kører sydpå gennem Tyskland, er Harzen det første bjergområde, man møder – blot 3-4 timer syd for den danske grænse. Synet af de disede, skovklædte bjerge, der dukker op i horisonten, er ganske betagende og gemmer desuden på heksehistorier, romantiske ridderborge og bindingsværksbyer. I bor i hjertet af Braunlage omgivet af fantastisk natur lige for foden af bjerget Wurmberg.

Valgfri ankomst frem til 17.12.2017 og i perioden 3.1.-29.5.2018.

Turistskat maks. EUR 2,50 pr. person pr. døgn

5 overnatninger 1.699,-

Pris pr. person i dobbeltværelse

1.049,-

Pris uden rejsekode 1.199,-

- 3 overnatninger
- 3 x morgenbuffet
- 3 x 3-retters middag
- Rabat på attraktioner i Braunlage
- 10 % rabat på billet til historisk damplokomotiv

Børnerabat (ved 2 voksne)

2 børn 0-5 år gratis. 3 børn 6-14 år ½ pris. Maks. 3 opredninger pr. værelse.

Bestil på www.happydays.nu eller ring 70 20 34 48

Telefonerne er åbne hverdage kl. 8-17

Teknisk arrangør:

Ekspeditionsgebyr kr. 99,- Afbestillingsforsikring kan tilkøbes. Forbehold for tryk- og prisfejl samt udsolgt.

Rejsekode
GYMNASIESKOLEN

markedsplads

g

Her kan indrykkes ikkeerhvervs-mæssige annoncer. Maks. 40 ord plus overskrift. Teksten oprettes på gymnasieskolen.dk/markedsopslag. Skriv derefter en mail til gymnasieskolen@gl.org med angivelse af, hvilke blade annoncen skal i. Annoncen koster 150 kr. per blad, som skal indbetales på bladets konto i Lån & Spar på 0400 - 402 059 4042 (husk at angive navn) senest dagen før deadline. Se deadline andetsteds i bladet eller på gymnasieskolen.dk.

LØNSTRUP (VESTERHAVET)

Stort sommerhus med plads til 2 familier. 300 m til stranden, 10 min. gang til Lønstrup. Velfungerende hus med spa, sauna, internet, tv, dvd, vaskemaskine/tumbler, opvaskemaskine, gyngestativ, stor græsplæne, 4 værelser: 3 dobbeltsenge, 2 køjesenge. Kontakt: Katrine@krogh-Andersen.dk eller mobil: 2622 0755.

GL

GYMNASIESKOLERNES LÆRERFORENING

FORUM100%

Invitation til konference om
Dannelse og læring i ungdomsuddannelserne

Den 26. september 2017 kl. 9.30 – 13.00

Sted: Syddansk Erhvervsskole, Auditoriet, Petersmindevej 1F, 5000 Odense

Er dannelsen i ungdomsuddannelserne forsvundet i bestræbelserne på at løfte elevernes karaktergennemsnit? Eller er dannelse noget, der sker implicit for de unge, mens de tager en ungdomsuddannelse? Og er der forskel på den dannelse, de unge får med sig fra de forskellige ungdomsuddannelser?

Til at kaste lys over temaet har vi fået tre stærke teoretikere og praktikere på området til at give deres bud på, hvad de mener er det centrale i dannelse og læring i ungdomsuddannelserne.

Hør forsker Ane Qvortrup, der er projektleder for følgeforskningsprogrammet Reform 2017, give sit bud på, hvordan hun ser dannelse og læring i ungdomsuddannelserne.

Og gå ikke glip af at høre Peter Koudahl, docent og ph.d. fra Nationalt Center for Erhvervspædagogik, som forsker i erhvervs- og ungdomsuddannelserne.

Sidste oplæg, som bærer overskriften Arven fra Kierkegaard og Grundtvig, holdes af Michael Bjergsø, der sidder med til forhandlingerne om den Forberedende Grunduddannelse som vicesekretariatsleder i Produktionsskoleforeningen.

Se det fulde program og tilmeld dig konferencen på: <https://forum100.nemtilmeld.dk/2/>

FORUM100% er et tværsektorielt og uafhængigt forum for ungdomsuddannelserne, som arbejder for, at alle unge kan få den uddannelse, der matcher deres evner og forventninger, til gavn for den enkelte og samfundet.

To be or not to be a "sproglig student"?

Jeg har i mange år fulgt de sproglige studieretninger, især de supersproglige, der står for fald. Spændingen stiger frem til 1. november, for hvor mange supersproglige klasser vil der komme? Jeg tør godt forudsige, at der bliver brug for en redningskrans.

Forhåbentlig har politikerne læst den fremragende bog om de "sprogløse verdensborgere". Det er det, danskerne er ved at blive til: sprogløse.

Der er mange argumenter imod sprogløsheden. Jeg behøver ikke at nævne dem her, for jeg er sikker på, at læserne kender dem. Det er jo ikke første gang, jeg skriver om "sprogkæden, der er ved at hoppe af".

Hvis ikke den kommende nationale sprogstrategi bliver konkret, hopper sprogkæden vitterlig af. Der er brug for ganske håndfaste succeskriterier, så alle elever igen kan vide sig sikre på, hvor man for eksempel kan få japansk, russisk eller bare tysk/fransk på A-niveau.

Gymnasireformen anno 2016 klarer det ikke alene.

Jeg ser frem til, at politikerne kaster en redningskrans ud med en national sprogstrategi.

Sigrid Jørgensen

Næstformand for GL's hovedbestyrelse

skriv

Redaktionen modtager meget gerne indlæg til Diskussion. De skal maks. indeholde 2.500 enheder inkl. mellemrum. Send dit indlæg til redaktionen senest den 29. september 2017 kl. 14.00 på gymnasieskolen@gl.org

GL-E KURSER

SKOLEBASEREDE KURSER

Vi er godt i gang med bestillinger på skolebaserede kurser – skal du også booke et kursus til din skole?

Kontakt Therese Holter på th@gl.org for tilbud.

Følgende GL-E-kurser er stadig åbne for tilmelding:

10 veje til at blive en bedre underviser, afholdes den 26. september i København. Flere ledige pladser.

Stemme og kropssprog i lærerrollen, afholdes den 28. september i Horsens. Flere ledige pladser.

Arbejdsformer til det mangfoldige arbejdsmiljø,

afholdes den 28. september i Odense. Flere ledige pladser.

Respons og skriftlighed, afholdes den 2. oktober i Høje-Taastrup. Flere ledige pladser.

Migration – en verden i bevægelse, afholdes den 5. oktober i Aarhus. Flere ledige pladser.

SU-grundkursus for alle SU-medlemmer på gymnasierne, afholdes den 24. oktober i Odense. Ledige pladser.

KURSER I FAGENE

GEOGRAFI

Geografi i felten og laboratoriet – eksperimentelt arbejde til tematiseret undervisning

Udbyder:

Geografilærerforeningen for gymnasiet og hf.

Tid og sted:

Mandag den 20. november kl. 10.00-kl. 16.00 på Nærum Gymnasium.

Tilmeldingsfrist:

Senest 10. november 2017 via geografilærer@gmail.com.

Pris:

1.800 kr.

Kontakt:

Birgit Sandermann Justesen, birgitjustesen@gmail.com, tlf. 3096 2614.

Christian B. Skipper, cb@rosborg-gym.dk, tlf. 2777 1363.

læs mere

Mere info om alle kurser/tilmelding på GL-E's hjemmeside <http://gle.gl.org>. Kontakt GL-E på gl-e@gl.org eller kontakt kursussekretæren, som kan findes på det enkelte kursus på hjemmesiden.

Jens Nielsen

1940-2017

Jens Nielsen kom efter nogle år på Vallensbæk Gymnasium til det nystartede Midtjyske Gymnasium i Ringe i 1975.

Hans fag var musik og engelsk, og især musikken stod hans hjerte nær.

Som en af pionererne var Jens i den grad med til at præge den kreative og begejstrede ånd, der kendetegnede det unge Midtjyske Gymnasium.

Jens Nielsen var en gudsbenådet pædagog og formidler. Hans begejstring, fortælleglæde og udprægede sans for humor smittede så meget, at han ikke blot vakte elevernes interesse for musik, men også banede vejen for mange til at blive aktive musikudøvere i gymnasietiden og i livet efter. Her spillede skolens kor, som Jens var med til at oprette, en væsentlig rolle. For eksempel blev de mange korrejser til Østrig en fast tilbagevendende begivenhed over mange år. Ligeledes var Jens en af hovedkræfterne bag det kor af gymnasieelever, der i 1990 rejste til Japan for at være med til at fejre indvielsen af Egeskov Slot, der var blevet opført som et akvarium i en forlystelsespark. En enestående rejse med afgørende betydning for deltagerne og for skolens markante musikprofil. Med samme virkning var Jens også med til at skabe traditionen for skolens store selvskrævede musicalforestillinger, der har holdt ved lige siden.

Som studievejleder var Jens elevernes mand. Han var oprigtig interesseret i at hjælpe, han lyttede, og han handlede. Flere gange åbnede han ligefrem sit hjem for elever, der af forskellige grunde havde det svært eller manglede et sted at bo. Han tog eleverne under sine vinger, så de igen fik mulighed for at flyve.

Også blandt kolleger var Jens Nielsen et samlingspunkt for meget af skolens pædagogiske liv, blandt andet som mangeårigt medlem af pædagogisk udvalg.

Uden for undervisningen var han medstifter af Det Åbne Gymnasium, hvor en del af skolens lærere på skift afholdt offentlige foredragsaftener om emner inden for deres fag. Det var en hjertesag for Jens at åbne gymnasiet for lokalsamfundet, og selv holdt han morsomme og oplysende foredrag om musikkens betydning.

Ud over sit dybe engagement i skolens musikliv og foredragsvirksomhed var Jens Nielsen aktiv i mange år dels som leder af koret i Ryslinge, dels som faglig medarrangør af talrige operaturer til europæiske storbyer, og dels som foredragsholder og som bestyrelsesmedlem i lokale foreninger. Således prægede han i den grad kulturlivet på hele Midtjysk.

I sociale sammenhænge dels på skolen, og dels privat var Jens i sit es. Han var den store historiefortæller, der gerne kunne få det morsomme eller dramatiske ud af mange små hverdagsoplevelser. Det var aldrig kedeligt sammen med Jens.

Da Jens gik på pension som 60-årig, var det for at få mere tid til alle sine interesser. Heldigvis fik han mange gode år som pensionist, for han blev syg. Selv under de fleste af Jens' sygdomsår deltog han – omend med nedsat kraft – i musikkens liv og stod stadig for krævende operaturer.

Der er blevet et stort tomrum efter Jens Niensens død, men en mand af dette format vil præge mange mennesker i mange år.

Æret være hans minde.

Hans Christian Børch, Peter Keller Hansen, Morten Sønderlund

Helle Blicher

1978-2017

En giraf. Dette høje, stolte og genkendelige dyr var Helle Blichers absolutte favoritdyr. Som præsten sagde i mindetalen i Bredsten Kirke, så var det ikke højden, som giraffen og Helle havde til fælles, men nærmere det at være i stand til at have overblik og se ud til andre i kraft af et stort menneskesyn. Ulykkeligvis fik Helle diagnosen bugspytkirtelkræft i januar 2017. Knap havde chokket og bekymringen over, at vores kære kollega Helle måtte afbryde pædagogikum og opsige sin stilling, lagt sig, førend vi fik den sørgelige besked om hendes død, inden sommerferien var slut. I foråret blev der af skolen arrangeret "afskedskaffe", hvor både Helle og hendes børn og kæreste var med. Her blev det gentaget og understreget flere gange, at Helle havde fundet sin helt rette hylde efter at have haft karriere i ret så fra gymnasieskolen forskellige steder som Sonofon og DSB. Hun underviste med stor sikkerhed i matematik og engelsk på Mariagerfjord Gymnasium i knap fem år og var altid åben for nye ideer og vinkler. Helle var en sand mester i at få øje på de enkelte elevers behov og tilrettelægge undervisningen derefter. Nomineringen til årets underviser i Politiken havde netop disse skudsmål. Vi har ved Helles død mistet en utroligt farverig personlighed og én, som man altid kunne indhente en ærlig mening hos. Lægge små sedler på kollegers arbejdspladser og sætte kage i dueslag fandt hun på at gøre – for at opmuntre og vise omtanke. Hun havde, som en anden kollega udtrykte det, en "larmende personlighed" – ikke blot fordi hendes smittende grin kunne fylde hele lærerværelset, men også fordi hun ikke gjorde noget halvt eller skjulte sine bekymringer eller glæder. Man vidste, hvor hun var – på alle måder. Vores tanker går til hendes Morten, som nu har mistet sin elskede, og de to børn, som i en alt for tidlig alder ikke længere kan få ros af deres mor eller søge trøst og nærvær ved hende. Helle efterlader et stort tomrum og savn på lærerværelset trods sin lille statur og forholdsvis korte tid som gymnasielærer. Hun efterlader os heldigvis også med mange glade minder. Hendes rummelighed og livsglæde har sat sine varige spor.

Æret være Helle Blichers minde.

Kari Haugbjerg Larsson og Karen Bente Holmgaard, Mariagerfjord Gymnasium

STYRKE I TEKSTVALG OG ARBEJDSSPØRGSMÅL

Det forkortede grundforløb har krav om udfordring af elevernes faglige indsigt for at højne sandsynligheden for et kvalificeret valg af studieretning. Da dansk A er obligatorisk, betyder grundforløbet mest, i forhold til at undervisningen nu skal synkronisere pensum i de første tre måneder. Grundbog til dansk i grundforløbet gør sig umage med at eksplicite forskelle på folkeskolens danskfaglighed og gymnasiet, samtidig med at den forsøger at åbne teksterne fra elevernes subjektive udgangspunkt og lader begreber komme ind ad bagdøren. Måske derfor er tekstmaterialet ofte nyere, ligefremme og flere steder polemiske uddrag, der kan fange eleverne umiddelbart. Derfor er bogen også oplagt for opstarten af dansk på hf og ikke kun stx. Af teksteksempler kan nævnes Lisbeth Zornigs beskrivelse af stedfarens voldtægt af hende som barn (2016), Maria Gerhards manglende musik i Transfervindue (2017), udviklingen i dødsannoncer og Karina Pedersens Helt ude i hampen – Mails fra underklassen (2016). Også de mere gængse forfattere er brugt: Kirsten Thorup, Helle Helle, Tove Ditlevsen og Katrine Marie Guldager med flere. Bogen indeholder øvelser til den daglige undervisning og afleveringsopgaver, som er lige til at gå til og sætter eleverne til at mene noget, formulere sig og få genkaldt nogle af de grundlæggende begreber. Jeg kunne godt have undværet fire siders appelformer og ønsket, at diskursanalyse fyldte mere end fem linjer, og enkelte andre prioriteringskritikker, men det er småting, man kan springe over eller vende tilbage til efter grundforløbet. Portfolioskrivning og andre tanker med grundforløbet er ikke omtalt. Bogen holder sig stringent til en grundlæggende del af danskundervisningen med fokus på de skrevne tekster, og der arbejdes ikke med for eksempel digitale tekster. Layoutet er også simpelt med bokse til øvelser og lidt blåt hist og her. Jeg synes, den er et rigtig godt bud på en didaktik, der åbner elevernes lyst og interesse i deres første tid som gymnasieelever.

DANSK

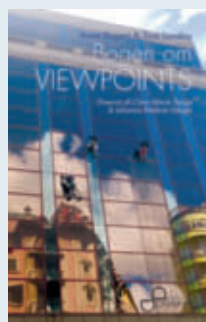
Titel: Grundbog til dansk i grundforløbet

Forfatter: Kate Marvig Ravn og Ole Ravn

Forlag: Det ny forlag

Pris: 120 kr. ekskl. moms, 3.000 kr for 30 eksemplarer ekskl. moms og forsendelse, 120 sider

Vurdering og anmeldelse: Lærke Weng Jensen

BOGEN OM VIEWPOINTS

Bogen om viewpoints får fem stjerner, fordi den giver en meget anvendelig og praktisk guide til arbejdet med viewpoints og composition. Den blev oprindeligt udgivet i 2009 og er heldigvis blevet oversat til dansk her i 2017.

Bogen er "født" ud af en lyst, som de to forfattere, Anne Bogart og Tina Landau, har haft til at formidle deres viden om og erfaring med viewpoints. Udgivelsen er yderst relevant og er spækket med gode praktiske øvelser og anvisninger til arbejdet med viewpoints og composition i undervisningen. Viewpoints er en fysisk improvisationsteknik, der er vokset frem af det postmoderne dansemiljø. Den kan bruges til at samle materiale til scenen og til at styrke opmærksomheden, nysgerrigheden og samspillet i en prøveproces. Composition er et værktøj til at ordne, sortere, sammensætte og præsentere arbejdet til scenen. I bogen introduceres de forskellige viewpoints i hver deres afsnit, og efterfølgende beskrives arbejdet med composition ud fra et praksisorienteret blik.

Det skal nævnes, at det ikke er en teoretisk bog. Men det er den eneste bog, der giver en grundig, inspirerende og samlet praktisk hvordan-guide om arbejdets stadier og anvendelse. Det er en væsentlig pointe, at arbejdet med viewpoints er en fremgangsmåde, som kan danne baggrund for både proces, forestilling og analytisk refleksion. Viewpointtræning har inspireret koreografer, skuespillere, instruktører, scenografer, dramaturger og forfattere i arbejdet med teatrets kompleksitet og fascination. Der undervises i viewpoints over hele verden, og metoden bliver brugt af mange teaterkunstnere i prøveforløbet, men teorien og dens anvendelse er stadig relativt ny. Derfor er udgivelsen en vigtig inspirationskilde til arbejdet med viewpoints og composition. Den kan varmt anbefales og er meget inspirerende til både kunstneriske og pædagogiske processer.

DRAMATIK

Titel: Bogen om viewpoints

Forfatter: Anne Bogart & Tina Landau – oversat af Clara Marie Tange & Johanna Malene Geiger

Forlag: Forlaget Drama

Pris: 198 kr., 208 sider

Vurdering og anmeldelse: Annemette Westh

ABCBOX – ET LÆRINGSSPIL I KEMI

ABCbox – kemi er et sæt med tre forskellige kasser med flashkort til henholdsvis A-, B-, og C-niveau i kemi. Den medfølgende beskrivelse fortæller, at kortene er tænkt som supplement til de almindelige lærebogssystemer, og at de kan anvendes som eksempelvis en opstartsøvelse, mens der eventuelt noteres fravær i begyndelsen af en lektion.

Kortene i C-niveau dækker over emnerne atomer, ioner, stofklasser, syrer og baser, laboratorieudstyr, dekadiske præfikser, det græske talsystem, alkaner og mængdeberegning.

B-niveaushortene indeholder en supplerende til nogle af C-niveauestemmerne og en række nye emner, der dækker over enzymkinetik, termodynamik, chromatografi, reaktionskinetik og spektroskopi.

A-niveaushortene indeholder derudover NMR, IR, spektrofotometri, bindinger, orbitaler, pH-beregninger og ligevægt.

Kasserne er desværre ikke indbyrdes uafhængige, og B-niveaushortene indeholder eksempelvis ikke ret mange kort. For at dække det obligatoriske stof på B-niveau er det dermed nødvendigt at blande kortene fra de tre niveauer af ABCboxe, og man kan derfor ikke nøjes med blot at tage B-niveaushortene med til eleverne.

I beskrivelsen af ABCbox fra forhandleren lægges der op til, at hver elev har sin egen kasse med flashkort, og at eleven placerer kortene på forskellige måder i kassen, alt efter om eleven mestrer kortets indhold eller ej. Det bliver på denne måde væsentligt, at den enkelte kasse med kort følger den enkelte elev. Dette er umiddelbart en dyr løsning eftersom hver enkelt ABCbox koster op til 160 kroner i indkøb – vel at mærke ved køb af minimum ni kasser. Muligheden for at anvende kasserne på en anden måde i undervisningen er dog god. For eksempel kan de med fordel benyttes i mindre elevgrupper i forskellige faglige sammenhænge – det være sig som spil a la tegn og gæt, som en del af en CL-øvelse såsom quiz og byt eller til repetition inden en eksamen.

Hvis man vil have en nærmere ide om, hvad kortene kan bruges til, er det muligt at bestille et gratis eksemplar hjem til skolen på ABCbox' hjemmeside www.abctbox.dk, hvilket jeg stærkt anbefaler, at man gør.

KEMI

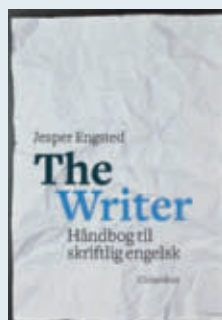
Titel: ABCbox – kemi

Forfatter: Mette Malmquist

Forlag: ABCbox

Pris: 108 kr., 160 kr. ved køb af mere end ni pakker

Vurdering og anmeldelse: Maiken Rabøl Rossen

AT SKRIVE ENGELSK ESSAY

Denne bog henvender sig meget direkte til eleven ("du"). Den taler til eleven på en hjælpsom og nyttig måde. Tekstboks understøtter det didaktiske med et væld af fine eksempler, eleverne kan lære af.

Der er relevante iagttagelser omkring processen i essayskrivning, herunder spørgsmål og råd, eleven kan forholde sig til helt konkret, for eksempel "det centrale tema", at skrive indledning og konklusion, "coherence" og "cohesion", PEE-modellen og faldgruber ved essayskrivning. Også fine betragtninger om at formulere sig akademisk på engelsk.

Jeg har læst denne bog mange gange med indfaldsvinkel som både lektor og elev. Der er meget stof at formidle; i hvilken rækkefølge skal det præsenteres, og hvad skal grupperes med hvad? Man kan se, at rækkefølgen er gennemtænkt.

Alligevel tror jeg, det ville have været formålstjenligt at dele mere konsekvent op i fiction over for non-fiction, fordi analysearbejdet afhænger af forlæggets genre. Også selvom det måtte have betydet visse gentagelser.

Bogen har et okay kapitel om kilder og "fake news". Til gengæld mangler jeg under non-fiction-analyse et fokuseret afsnit om "how does the writer argue?" samt noget om forfatterens "bias", det vil sige, om vedkommende er objektiv/subjektiv og ensidig/nuanceret. Det udfoldes ikke nok dér.

Der mangler tanker om, hvilke faktorer der skaber troværdighed i en non-fiction-tekst og realisme i en fiction-tekst. For begge genrer mangler der mere eksplicit tanker om, hvordan eleverne kan forholde sig kritisk til forlægget.

Ovenstående ændrer dog ikke på, at The Writer har mange fortrin, er velskrevet med en fin faglig formidling understøttet af et passende layout. Overskueligheden og de mange gode tanker og lærerige eksempler bringer derfor håndbogen op på fem stjerner af seks.

ENGELSK

Titel: The Writer – Håndbog til skriftlig engelsk

Forfatter: Jesper Engsted

Forlag: Columbus

Pris: 87 kr. inkl. moms, 72 sider

Vurdering og anmeldelse: Flemming Ravn

Besparelser slukker drømme

Politikernes besparelser på gymnasieuddannelserne fører til over 1 million færre læretimer. Det faldende antal timer betyder, at eleverne ikke får den nødvendige opmærksomhed på deres faglige og personlige udvikling. Færre unge vil nå deres drømmemål.

besparelserlukkerdromme.dk

GL

GYMNASIESKOLERNES LÆRERFORENING

MHX, HTX, EUX, HF og STX

Repræsentantskabsmøde

Repræsentantskabets medlemmer indkaldes hermed i henhold til GL's love § 11 til ordinært repræsentantskabsmøde **mandag den 27. november og tirsdag den 28. november 2017.**

Mødet holdes i Tivoli Congress Center, Arni Magnussons Gade 2-4, 1577 København V.

For mødet er fastlagt følgende foreløbige dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Valg af stemmetællere
3. Godkendelse af dagsorden
4. Hovedbestyrelsens årsberetning
5. Forelæggelse af det reviderede regnskab til godkendelse
6. Valg af 2 revisorer og 2 revisorsuppleanter
7. Valg af 2 valgledere og 2 valgledersuppleanter
8. Stillingtagen til det samlede frikøb for det følgende skoleår
9. Stillingtagen til revideret budget for indeværende budgetår samt rammebudget for det efterfølgende budgetår
10. Eventuelle fremsatte forslag
11. Eventuelle fremsatte lovforslag.

Den foreløbige dagsorden indeholder de punkter, der efter GL's love § 13, stk. 5, og forretningsordens § 12 skal optages på dagsordenen. Hovedbestyrelsen forventer, at i hvert fald følgende emner også skal behandles på mødet:

- OK 18
- Reformimplementering
- Lærerkompetencer
- Nedsikringer
- Beskæftigelsesundersøgelse 2017
- Ændring af GL's love
- Kommende opgaver.

Dagsordenspunkter, der ønskes optaget på dagsordenen, skal være sekretariatet i hænde senest 25 hverdage før mødet, altså senest mandag den 23. oktober 2017 kl. 16.

Forslag til lovændringer skal også, hvad enten de kommer fra hovedbestyrelsen eller medlemmerne jf. § 34, stk. 2, være sekretariatet i hænde mindst 25 hverdage før repræsentantskabsmødet, altså også senest mandag den 23. oktober 2017 kl. 16.

Dagsordenspunkter, der vedrører fastlæggelse af retningslinjer for foreningens politik, skal indeholde et motiveret beslutningsforslag og en begrundelse for, at der er tale om retningslinjer for foreningens politik. Herudover kan der jf. § 15, stk. 6, optages punkter på dagsordenen, som afkræver hovedbestyrelsen en redegørelse for spørgsmål om foreningens virksomhed. En sådan redegørelse kan danne baggrund for en drøftelse, der kan resultere i en opfordring til hovedbestyrelsen.

Vær opmærksom på, at øvrige beslutningsforslag skal være sekretariatet i hænde senest 15 hverdage før mødet, dvs. senest mandag den 6. november 2017 kl. 16. Disse udsendes, således at de er repræsentantskabet i hænde senest 10 hverdage før repræsentantskabsmødet, dvs. senest mandag den 13. november 2017. Ovennævnte frister er fastlagt ud fra GL's love.

Lissabon m/fly
5 dg/4 nt
fra kr. 2.190,-

Oplev Lissabon:

- Expo-området
- Domkirken Sé Patriarcal
- Fæstningen Castelo de Sao Jorge
- Alfama - Lissabons ældste kvarter
- Baixa - byens travleste kvarter
- The Oceanario - et kæmpe akvarium
- Bjergbyen Sintra - den flotteste natur

Studierejser med indhold

- en del af undervisningen

Hamburg	fra kr. 1.365,-
Berlin	fra kr. 1.050,-
Amsterdam ..	fra kr. 1.380,-
Prag	fra kr. 1.405,-
Barcelona	fra kr. 1.615,-
Krakow	fra kr. 1.590,-
Dublin	fra kr. 1.715,-
Budapest	fra kr. 2.115,-
Edinburgh	fra kr. 2.045,-
London	fra kr. 2.055,-
Malaga	fra kr. 2.450,-
Island	fra kr. 3.600,-

euro tourist

98 12 70 22 • www.eurotourist.dk
info@eurotourist.dk

Student & Business TOURS
SPECIALIST I STUDIHEREJSER

Smukke BUDAPEST

TLF. 7020 9160 | INFO@SBTOURS.DK | WWW.SBTOURS.DK

Berlin.....	fra kr. 995
London.....	fra kr. 1450
Edinburgh....	fra kr. 1495
Barcelona....	fra kr. 1895
Geneve.....	fra kr. 1950
Malaga.....	fra kr. 2095
Athen.....	fra kr. 2250
Firenze.....	fra kr. 2495
Rom.....	fra kr. 2495
Lissabon.....	fra kr. 2595
Reykjavik....	fra kr. 3095
New York.....	fra kr. 4650

Oplev historiske og charmerende Budapest

Gymnasiebesøg, virksomheder f.eks. Audi og Suzuki, vingårde, A-kraftværk, TV, filmstudio, cykelture, historie, termalbade, bådture på Donau, hesteshow på Puszta'en, byvandring i det jødiske kvarter, folkloreaften med zigøjnermusik, operahus

Pris er inkl. fly t/r og 4 nætter med morgenmad
fra **kr. 1650**

profil
rejser

Tag på opdagelse på Færøerne

Lad den smukke samling af øer i Nordatlanten være destination for jeres kommende studierejse

- oplagt at kombinere med undervisning i fag som naturgeografi, fysik, historie, dansk og samfundsfag

Færøerne byder på uspoleret og rå natur, charmerende landsbyer fuld af historie og kultur samt en samling af forskellige aktivitetsmuligheder.

Den smukke natur på Færøerne lægger op til vandreture, hvor det mægtige Atlanterhav danner en smuk baggrund med fugle i massevis. Derudover gemmer Færøerne på en fantastisk kulturarv, som kan opleves i de små landsbyer og i verdens mindste hovedstad Tórshavn. En studierejse til Færøerne kan også indeholde udflugter som rapelling, RIB båd samt virksomhedsbesøg til energiforsyning og havbrug med lakseopdræt.

BOOK inden 1. dec. 2017 & få kr. 200,- rabat pr. person

Pris pr. person fra kun kr. **2.995,-**

Vi samler på
tilfredse kunder

TRUSTPILOT

Ønsker I en billigere studierejse i 2018?

I Profil Rejser hjælper vi gymnasier og andre uddannelsesinstitutioner med at planlægge studierejser i god tid, så I dermed sparer tid og penge. Lad os arrangere studierejsen for jer – vi er fleksible med betaling og eventuelle ændringer. Kontakt os og hør mere på tlf. 78 73 24 01.

Vi ordner alt, booker alt – og ikke mindst tager ansvaret for alt

78 73 24 01 • kontakt@profil-grupperejser.dk • profilrejser.dk/studierejser

Profil Rejser · Rosenørns Allé 29, 1. sal · 1970 Frederiksberg C · Medlem af Rejsegarantifonden nr. 2356

TrollAktiv fra 1.898,-

Budapest fra 1.448,-

ALFA TRAVEL

Lissabon fra 1.598,-

Edinburgh fra 1.498,-

FØDSELSDAGSTILBUD TIL STUDIEREJSEN 2018

Vi fejrer 20 års fødselsdag - derfor har vi lavet uimodstælige fødselsdagstilbud til jer! Fx:

TrollAktiv, 4 dage/3 nætter, fra 1.898,-/pers.
Berlin, 5 dage/4 nætter, fra 898,-/pers.
Budapest, 5 dage/4 nætter, fra kr. 1.448,-/pers.
Krakow, 6 dage/5 nætter, fra 1.398,-/pers.
Lissabon, 5 dage/4 nætter, fra 1.598,-/pers.
Edinburgh, 5 dage/4 nætter, fra kr. 1.498,-/pers.

Se meget mere på www.alfatravel.dk/hurra

Studierejser med afsæt i jeres faglige mål

Unikt udvalg af spændende programmuligheder

Fast kontaktperson og dialog fra start til slut

24/7 adgang til jeres rejsedokumenter i Alfa Gaten

ALFA TRAVEL

KONTAKT OS OG FÅ ET TILBUD TLF. 8020 8870 - INFO@ALFATRAVEL.DK

Få den studierejse, I fortjener

En studierejse planlægges et halvt til et helt år forud og lærere og studerende lægger mange ressourcer i projektet. Studierejsen er en væsentlig del af det samlede uddannelsesforløb og en studierejse kan ikke gøres om. Lærere og studerende fortjener derfor en succesoplevelse. Grupperejsebureauet har fokus på planlægning, service og fagligt indhold. Men vi har også konkurrencedygtige priser og er ikke kun optaget af at være billigst.

RING
OG FÅ ET
TILBUD

ITALIEN

3 stærke byer

Rom fra 2.285,-

Firenze fra 2.640,-

Milano fra 2.495,-

Vi tilbyder også studierejser til eks.:

Amsterdam, Athen, Barcelona, Berlin, Bruxelles, Budapest, Dublin, Edingburgh, Firenze, Granada, Hamborg, Krakow, Lissabon, Madrid, Malaga, Malta, München, New York, Paris, Reykjavik, Prag, Rom, Wien

Se mere på www.grupperejsebureauet.dk

44 94 60 90

info@grupperejsebureauet.dk
www.grupperejsebureauet.dk

GRUPPE
REJSE
BUREAUET

Billige studieture og grupperejser

Berlin 4 dage fra kr. 880,-

Hamborg 4 dage fra kr. 950,-

info@studieXpressen.dk

Tlf. 28 90 54 45

www.StudieXpressen.dk

TILMELD DIG nyhedsbrevet

Modtager du ikke Gymnasieskolens nyhedsbrev? På gymnasieskolen.dk kan du tilmelde dig det ugentlige nyhedsbrev og følge med i nyheder, debat og blogindlæg om den gymnasiale verden.

STILLINGER

VICEREKTOR

Aurehøj Gymnasium søger en ny vicerektor, som professionelt og med entusiasme kan bidrage til videreudviklingen af vores traditionsrige skole.

Aurehøj Gymnasium blev i 2012 af Undervisningsministeriet officielt anerkendt for sin musikprofil. Det betyder, at skolen kan optage elever med relevante musikfaglige kompetencer fra et stort optageområde. Skolen er kendt for sine seriøse, kreative elever, for hvem både uddannelsen og skoledemokratiet prioriteres meget højt.

Vi søger: En vicerektor med ledelsesmæssig erfaring og pædagogisk indsigt. En vicerektor med personalepolitisk flair, som værdsætter en tæt kontakt til ansatte, elever og forældre. En vicerektor, som er indstillet på fleksibelt at arbejde for musiklivets fortsatte udfoldelse og udvikling. En vicerektor, der har interesse i loyalt at indgå i samarbejde med og udfordre skolens øvrige ledelse.

Forudsætninger: Undervisningskompetence i et eller flere fag indenfor gymnasiets fagække. Indgående kendskab til skolens studieadministrative system, lectio. Relevant lederuddannelse er desuden at foretrække.

Arbejdsportefølje fastlægges under hensyntagen til den samlede ledelsesgruppes kompetencer.

Tiltrædelse 1. december eller efter nærmere aftale.

Løn efter aftale.

Samtaler forventes afholdt i uge 41 og 43.

Yderligere oplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til rektor Anders Krogsøe, mail: ak@aurehoej.dk/tlf. 3965 4545 – eller til nuværende vicerektor Jakob Hansen, mail: jh@aurehoej.dk/tlf. 39654545.

Ansøgning stiles til rektor Anders Krogsøe og sendes som samlet pdf-fil til: Kontorleder Mona Knudsen. mail: mk@aurehoej.dk.

Ansøgningsfristen er mandag d. 2. oktober 2017 kl. 12.00.

Erfaringer med Lectio Forløbsdeling

Annette Kristine Brix Frandsen og Niels-Erik Stenby er undervisere på Gladsaxe gymnasium og fortæller om deres erfaringer med Lectio Forløbsdeling

Vi deltog i Lectios workshop om Forløbsdeling, hvor vi fik en konkret gennemgang af de nye funktioner. Her fik vi præsenteret de forskellige nye muligheder, hvorefter vi selv kan udfylde rammerne. På nuværende tidspunkt har vi endnu ikke så mange erfaringer med funktionerne, men vi ser et stort potentiale i dem.

Muligheden for at flytte og bytte lektionsindhold har blandt andet medvirket til, at man med relativt få klik kan flytte eller forskyde indholdet af holdets aktiviteter ved eventuelle aflysninger. Det har skabt en større fleksibilitet og nye muligheder for planlægning af undervisningen.

Fleksibiliteten kommer også til udtryk, hvis man eksempelvis ønsker at kopiere et undervisningsforløb fra et tidligere hold. Efter forløbet er kopieret, kan forløbet tilpasses, så dets indhold målrettes holdets elever.

Desuden er der mulighed for at udarbejde undervisningsforløb i samarbejde med kolleger i teams. Efterfølgende kan man kopiere forløbet og tilrette det sine egne hold og dermed sætte sit eget præg og tilføje sine egne visioner til forløbet.

På Gladsaxe gymnasium har vi stort fokus på vidensdeling. Det kunne være interessant, hvis vidensdelingen også udbredes på tværs af alle landets gymnasier. Herved ville man have mulighed for at finde inspiration hos faglærere på andre skoler og se hvordan de planlægger deres undervisningsforløb.

Niels-Erik tilføjer: Foruden muligheden for at kopiere forløb vil jeg i den kommende tid prøve kræfter med flere af de nye muligheder, heriblandt Forløbsmaterialet. Her vil jeg for eksempel kunne samle arbejdsark og andet relevant materiale til undervisningen. På samme måde vil man

ikke længere være afhængig af supplementter til Lectio, fordi materialet vil være samlet i Lectio og vil let kunne genbruges, såfremt forløbet kopieres.

Derudover mener jeg, at den nye beskrivelse under forløbet giver eleverne et godt overblik over det materiale, der er gennemgået i undervisningen. Her samles alt lektionsindhold ét sted, både dokumenter, links og lektier fra Forløbsmaterialet, så eleverne slipper for at skulle lede efter materialer i diverse mapper for eksempel ved eksamensforberedelse.

Det vil være oplagt at starte med at bruge funktionerne i de fag, hvor man har flere hold, da man herved vil få det største udbytte af muligheden for at anvende dele af undervisningsforløbene. Forventningen er, at funktionerne vil blive en integreret del af vores arbejdsproces, som vi kan drage nytte af.

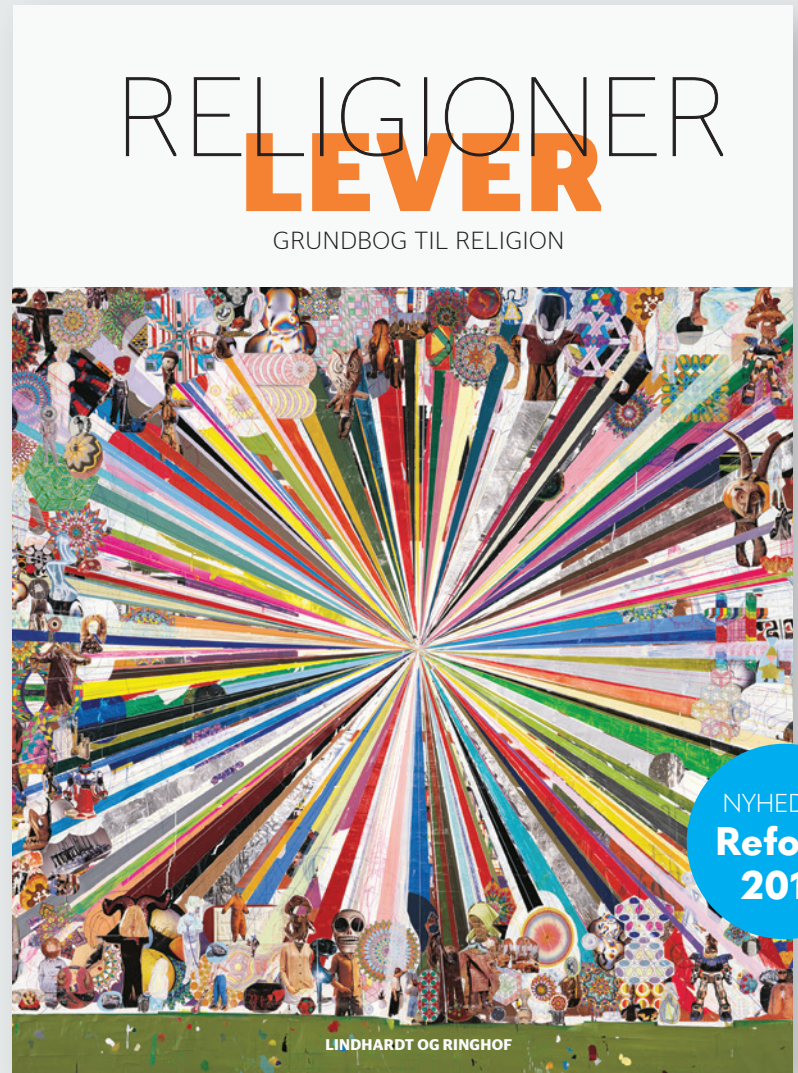
Opbygningen af Lectio

Grundmodul	Elevmodul	Studiemodul	Eksamensmodul	Time-fagmodul	Censormodul
<ul style="list-style-type: none"> • Skemaer • Timeregnskab • Lærerløn • Bogdepot 	<ul style="list-style-type: none"> • Fravær • Karakterer • Spørgeskemaer • Konsultationer 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumenter • Beskeder • Grupper • Studieplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Indberetninger • Planlægning • Skemavisning • Beviser 	<ul style="list-style-type: none"> • Valgfagstilmelding • Holdpakning • Time-fagfordeling • Skemalægning 	<ul style="list-style-type: none"> • Aflevering • Plagiatkontrol • Distribution • Karakterer

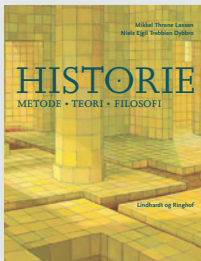
Se mere på: www.lectio.dk

LINDHARDT OG RINGHOF UDDANNELSE

NYE BØGER
til nyt skoleår

Flere nyheder:

Ny grundbog

- *Religioner lever* giver en grundig fremstilling af verdens centrale globale religioner fra kristendom til sikhisme.
- Bogen introducerer religionsfagets teori og metode og de fænomener, der studeres i faget.
- Den behandler de tre Abrahamsreligioner (jødedom, kristendom og islam), de kinesiske og japanske religiøse traditioner (hinduisme, buddhisme og sikhisme) – og fantasygenren set gennem religionsfaglige briller.
- Både grundbogen og den tilhørende hjemmeside inddrager de nye medier, især i de mange elevøvelser.
- Læs mere om bogen, og se udvalgte kapitler på lru.dk

Lindhardt og Ringhof
Uddannelse
Vognmagergade 11
1148 København
www.lru.dk

ER
Uddannelse
EGMONT